

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Srpanj/Kolovoz 2015. // Godina XXI.

ISSN 1849-7837 // Cijena 5 kn // Zagreb Broj 223-224

U OVOM BROJU:

13. SKUPŠTINA SUH-A
JAVNI APEL DRŽAVNOM VRHU

Siromašni
umirovljenici poručuju:
„Tražimo izvanredno
usklađivanje mirovina!“

Vodič HZZO-a

info.HZMO

OTVORENO PISMO MINISTRU LALOVCU

Ukinite drugi mirovinski stup!

MINISTAR ZDRAVLJA SINIŠA VARGA:

Cilj reforme su upravo interesi starije populacije

UVODNA RIJEČ

Elegija o gubitku dostojanstva

Sve se promijenilo. Obitelj više nije ono što je bila. Žene sve više rade, na "bijelo" ili na "crno", ne postoji više jedini hranitelj gladnih ustiju. Nije nekad trebao dom umirovljenika za skrb o baki ili djedu u višečlanjoj obitelji s više žena. Nisu trebali ni ugovori o doživotnom uzdržavanju, jer se znalo da će onaj sin koji ostaje na imovini, koji skrbi o pretku, naslijediti i krov i rad na polju. Nisu trebali zakoni u kojima bi pisalo da djed i baka moraju plaćati alimentaciju za neko zametnuto unučje. Nisu starci hranili potomke, već su oni sami radom punili stomak.

Stara i siromaha najviše preziru, ali još dok si donekle imućan, godine se lakše broje. Najgore je kad si i siromašan i star, jer onda osim starosti i nemaš drugog dokaza da si živio. Ipak, nešto bi trebalo očuvati: ugled i dostojanstvo. Kad i to izgubiš, počni pisati oporuku.

Vole li Hrvati svoje stare? Kako ih ne bi voljeli kad su oni većinski vlasnici nekretnina. Imaju svoje društvene ot-

kupljene stanove, vikendice iz doba socijalističkog raja i nešto naslijeđenih poljoprivrednih parcela s ruševinama pradjedovskih kuća. Te nekretnine su njihova mirovinska štednja, ali im i to pomalo kopni. Bili su duplo „vrjedniji“ u eurima prije početka recesije. Sad im stanovi vrijede sve manje, a zapušteno obiteljsko imanje ne možeš prodati nikome. A nad glavom prijete porezi na nekretnine. Tko će onda nastaviti voljeti takvog starca ili staricu?

Kako će nezaposleni unuk voljeti baku kojoj je mirovina među onih šezdesetak posto penzića koji imaju manje od prosjeka? Ili među dvjestotinjak tisuća na najnižoj mirovini od kojih 200 eura? Kakve koristi od djeda koji je ostvario mirovinu nižu od 2.000 kuna, a toliko mu dođu režije? I onda još zakon kaže da kćer, unuk... moraju plaćati njegov smještaj u domu ili udomiteljskoj obitelji?

Pa te onda radije tvoji vlastiti ucijene, obrade i uvjere. Preneseš im u vlasništvo kuću, dignu hipotekarni kre-

dit, kuća ode na bubanj, a ti na cestu ili oni usele u tvoj stan a tebe strpaju u sobu sa šest staraca na krevetima u nekom bespuću, neko vrijeme te jednom mjesečno zovu telefonom, a onda čekaju da umreš.

U načelima Ujedinjenih naroda o starijima jedno od temeljnih je - dostojanstvo. No, nema tog dostojanstva koje se ne bi otopilo u bijedi. A hrvatski starci sve češće u mračne sate kopaju po kontejnerima, radi hrane ili plastičnih boca. Četvrtina hrvatskih staraca su siromasi. Kakva je zemlja koja je prestala voljeti svoje stare? To je zemlja koja je i sama izgubila dostojanstvo.

Pa ćemo tako mi stari, nas 18 posto stanovništva, uskoro na izbore. Otvorite oči i uši. Pamтите. Glasajte za one koji će vam vratiti dostojanstvo, a ono nije socijalna pomoć niti red u javnoj kuhinji. Nije ni krevet u skloništu.

Dostojanstvo je neovisnost, društveno sudjelovanje, skrb i samoispunjenje. Dostojanstvo je kad vas poštuju.

Jasna A. Petrović

KONAČNO

Penzići, možete ići produljivati vozačke dozvole!

U Narodnim novinama br. 64 od 10. lipnja 2015. objavljene su izmjene i dopune Zakona o sigurnosti prometa na cestama, kojima je dokinuta diskriminacija starijih od 65 godina, te sada članak 222. Zakona glasi: »(2) Vozačka dozvola za upravljanje vozilima AM, A1, A2, A, B, BE, F i G kategorije izdaje se s rokom važenja od 10 godina. Prilikom produljenja vozačke dozvole vozač je dužan podvrgnuti se zdravstvenom pregledu za vozača u slučaju kada je obveza zdravstvenog pregleda utvrđena zdravstvenim uvjerenjem na temelju kojeg je vozačka dozvola izdana.«.

Zakon je stupio na snagu već 11. lipnja o.g. Penzići, izborili smo se za promjenu i sad možete ići produljivati svoje vozačke dozvole, bez da ste obvezni platiti cjelokupni zdravstveni pregled, već samo onaj za koji je prigodom izdavanja vozačke dozvole utvrđena takva obveza.

NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

Podrška umirovljenika zdravstvenoj reformi

Na 19. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, koja se održala 19. lipnja 2015. godine u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, na dnevnom redu je bio Nacrt prijedloga Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Nacrt prijedloga Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Na neuobičajenoj popodnevnoj sjednici uoči vikenda, kojom je predsjedavao ministar Mirando Mrsić, ministar zdravlja Siniša Varga i ravnateljica HZZO-a Tatjana Prenda Trupeć detaljno su prezentirali predložene izmjene u dva temeljna zdravstvena zakona.

Uoči same sjednice predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović prisutnim je članovima Vijeća podijelila najnoviji broj Glasa umirovljenika u kojemu je SUH objavio 20 javnih pitanja za ministra, a k tome i 12 stajališta koja je Predsjedništvo SUH-a zauzelo na sjednici 18. lipnja 2015. SUH je pozdravio koncept jačanja domova zdravlja u koje bi se uvele i usluge liječnika specijalista te omogućilo ljudima starije životne dobi dostupnost što većeg broja zdravstvenih usluga blizu svog doma.

Nadalje, SUH se ne protivi koncesijama u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, uz uvjet da osiguravanja pune zemljovidne pokrivenosti uslugama primarne zdravstvene zaštite. Podržava se razvoj koncepta dnevne bolnice, kao i proširenje palijativne skrbi. Potrebno se drži i uvođenje specijalizacije bolnica te njihove funkcionalne integracije. Međutim, izražena je zabrinutost zbog zadržavanja sustava paralelnog rada liječnika u javnom i privatnom sektoru, kao i opasnosti podjele zdravstva na ono s kvalitetnijim pravima za bogate, te rudimentarno za siromašne (što se već sada prepoznaje po boji zubne plombe, jer za bijele treba doplatiti).

Temeljni pristup SUH-a odnosi se na potrebu očuvanja javnog zdravstva bez poskupljenja npr. dopunskog osiguranja ili smanjivanja tzv. zdravstvene košarice. Završno, nazočnima je upućen zahtjev da predstavnici umirovljenika i starijih osoba uđu u Upravno vijeće HZZO-a jer predstavljaju oko 19 posto stanovništva. Nakon strpljivih i detaljnijih odgovora, predstavnici umirovljeničkih udruga su podržali koncept zdravstvene reforme.

Predstavnica SUH-a je završno zatražila „pod razno“ - hitno pokretanje postupka izvanrednog usklađivanja mirovina, zbog naglog siromašenja starijih i opadanja kupovne vrijednosti mirovina. Ministar Mrsić nije pokazao osobiti interes za to pitanje, a niti empatiju spram siromašnih umirovljenika čije bi interese trebao štiti. Izrazio je tek nadu da će se nakon godine dana mirovine možda usklađivati redovitim putem.

Ivan Nahtigal Odlazak umirovljeničkog vođe

U Zagrebu je u srijedu 1. srpnja o.g. preminuo Ivan Nahtigal (85), jedan od 40 utemeljitelja Sindikata umirovljenika Hrvatske 1992. godine, dugogodišnji potpredsjednik i drugi predsjednik SUH-a, te vođa umirovljeničke pobune za povrat duga umirovljenicima i koautor zakonskih propisa o povratu duga te provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998.

Rođen je 9. studenog 1930. godine u Javorniku kraj Saborskog. Diplomirani je i vrlo vješti pravnik, koji je kao hrvatski kadar velik dio radnog vijeka proveo na poslovima pomoćnika ministra i doministra saveznog ministarstva za pravosuđe te kao zamjenik glavnog tajnika Predsjedništva SFRJ.

Po povratku u Hrvatsku 1991. godine, pridružio se grupi umirovljenika i suosnovao SUH. Nahtigal se bavio promicanjem prava umirovljenika, te borbom za dosljednu primjenu hrvatskih zakona, te je osobito zaslužan za ostvarivanje brojnih prava za hrvatske umirovljenike (tzv. „dug“ umirovljenicima, dodatak na mirovine itd.). Niz godina bio je i član Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, kao i Vijeća za socijalnu pravdu Ureda Predsjednika Republike. Svojim djelovanjem ostvario je posebne zasluge za zdravstvo, socijalnu skrb i promicanje moralnih društvenih vrednota, osobito za umirovljenike i stariju populaciju, za što je na prijedlog SUH-a primio odlikovanje Reda hrvatskog pletera 2012. godine. Kolegu Nahtigala ispratili smo 6. srpnja na zagrebačkom groblju Krematorij, a riječ oproštaja pročitao je Ivanov „suborac“ Ivo Maričić.

JAVNI APEL SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE DRŽAVNOM VRHU

Siromašni umirovljenici poručuju: „Tražimo izvanredno usklađivanje mirovina!“

Predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske okupljeni na 13. skupštini SUH-a, održanoj 30. lipnja 2015. godine u Zagrebu, odlučili su obratiti se hrvatskom državnom vrhu s apelom za hitno poboljšanje položaja umirovljenika uvođenjem izvanrednog usklađivanja mirovina zbog naglog siromašenja hrvatskih umirovljenika.

Na adrese predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović, predsjednika Hrvatskog sabora Josipa Leke i predsjednika Vlade Republike Hrvatske Zorana Milanovića 2. srpnja je nastavno upućen dopis u kojemu se detaljno obrazlažu za poduzimanje hitnih mjera, kako bi se zaustavilo naglo siromašenje umirovljenika i starijih osoba.

Mirovine u 2015. pale ispod 2.000 kn!

Prosječna mirovina hrvatskog umirovljenika u kontinuitetu opada, jer su izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju mirovine „zamrznute“ već godinu i pol dana. U svibnju je **prosječna mirovina** iznosila samo **2.234,72 kuna** (294 eura), što **iznosi samo 39,05 posto udjela u prosječnoj plaći**. Hrvatske mirovine su time pale na dno EU ljestvice, uz Bugarsku i Rumunjsku. Klizanjem prema dolje, bez usklađivanja, **Hrvatska krši i međunarodnu konvenciju br. 102 Međunarodne organizacije rada**, kojom je određeno kako je minimalni standard za udjel prosječne mirovine u prosječnoj plaći 40 posto.

Tendencije su još opasnije, jer oni koji su umirovljeni tijekom 2015. godine imaju **prosječnu mirovinu od samo 1.991,83 kuna** (260 eura), te je **udjel njihove mirovine u prosječnoj plaći samo 34,8 posto!** Posve je jasno da ni najavljeno mršavo usklađivanje mirovina u drugoj polovici godine neće zaustaviti katastrofično padanje mirovina na samo dno u odnosu na druge zemlje Europske unije.

Nakon što su mirovine od 2013. godine neslužbeno zamrznute, jer nije bilo usklađivanja, hrvatski umirovljenici su dotaknuli dno siromaštva

Nadalje, iako su Planom 21 dana obećanja kako će se uvesti pravičnija formula usklađivanja mirovina umjesto dotadašnje tzv. švicarske formule, nadležni **ministar je novu varijabilnu formulu** u posljednji trenutak, a suprotno dogovoru s predstavnicima umirovljeničkih udruga, „obogatio“ i **sa švicarskom formulom**, pa je posljedica tome da su **mirovine zamrznute već drugu godinu. Švicarska formula usklađivanja mirovina (u vrijednosti polovice zbroja porasta plaća i povećanja troškova života) ne osigurava održivost mirovina na razini općeg standarda**, jer prema njoj mirovine gube po jedan posto vrijednosti svake godine - čak i ako se usklađuju.

Iako je tim istim Planom 21 obećano da će se ukinuti dodatno zdravstveno osiguranje od jedan i tri posto na mirovine (od nameta za sada su izuzeti oni koji bi plaćali jedan posto), ni time se nije olakšalo terete na mirovine.

Vratite „pokradenu“ AVM

Istina, dug „novim umirovljenicima“, do kojega je došlo 1998. godine kad je tadašnja vlada **prvu AVM (aktualnu vrijednost mirovine) kao obračunsku jedinicu, utvrdila u iznosu 35,16 kn**, iako je prema izračunu radne grupe u kojoj su bili i predstavnici umirovljeničkih udruga trebala iznositi 62,37 kuna. **Prva AVM je, dakle, utvrđena u iznosu od samo 57 posto od stvarne zakonom propisane vrijednosti!** Na osnovi te prve AVM, automatskim povećavanjem prema formuli usklađivanja mirovina, određivane su daljnje vrijednosti

i - **nepravda se samo povećava**. Ipak, ona je djelomično ispravljena uvođenjem tzv. mirovinskog dodatka za umirovljenike iz prvog stupa (3 do 27 posto), te je **ostalo nevraćeno 19 posto vrijednosti**.

Jednako tako kako je u ratno vrijeme tadašnji premijer Nikica Valentić nepoštivanjem zakona oštetio Hrvatsku za dug tzv. starim umirovljenicima, koji se vraćao sve do prethodne godine (ukupno: deset milijardi i 252 milijuna kuna), tako je za vlade Zlatka Mateše, 1998. godine došlo do umanjenog izračuna prve AVM, što nisu ispravile sljedeće vlade.

Uvedite „socijalne mirovine“

Nadalje, od strane više bivših vlada **najavljeno je kako će se uvesti i tzv. socijalne mirovine** za one koji su stariji od 65 godina, a ne ostvaruju pravo na mirovinu, ali ni to nije učinjeno.

Posljedice su sramotne i neoprostive. Hrvatski umirovljenici sa dvjestotinjak eura prosječne mirovine (tri puta nižima od grčkih mirovina - nad kojima plaće cijela lijeva Europa), sada su među tri najsiromašnije skupine starijih osoba u EU.

U Hrvatskoj je zabilježen ubrzani rast siromaštva i socijalne isključenosti stanovnika starijih od 65 godina, a osobito žena (više od 50 posto svih ženskih samačkih domaćinstava žive u siromaštvu). Čak **24 posto hrvatskih građana starijih od 65 godina je u zoni rizika od siromaštva, svaki četvrti!** Više od 70 posto umirovljenika ima mirovine niže od 3.000 kuna.

Tragičan je noviji pokazatelj kako je **Hrvatska na svjetskoj ljestvici ekonomskog statusa starijih osoba Global Age Watcha za 2014. samo u godinu dana pala za 26 mjesta te zasješla na 67. mjesto od 96 zemalja**. Hrvatska je nisko rangirana u području adekvatnosti i sigurnosti prihoda i stope zaposlenosti starijih, te ima

najvišu stopu siromaštva starijih u užoj regiji. Jedino po zdravstvenim indikatorima je iznad prosjeka regije.

Zemlja koja štiti bogate

Hrvatska nema ozbiljnu strategiju za borbu protiv siromaštva starijih osoba, osobito žena u toj dobnoj skupini; ne provode se istraživanja; godišnje se ne utvrđuje tzv. linija siromaštva koja bi trebala poslužiti kao razdjelnik za razna socijalna i ina prava. O siromaštvu starijih se govori sporadično, kao o balastnoj generaciji, bez postavljanja pitanja zbog čega u susjednoj Mađarskoj ili Slovačkoj i Češkoj stopa rizika od siromaštva starijih osoba od 65 godina iznosi samo 4 do 9 posto i koja je „tajna“ njihovog dostojanstvenog statusa.

Hrvatske **nema stvarne politike poticanja rada umirovljenika** (isključeni su npr. prijevremeni umirovljenici), ima **najnižu stopu radne aktivnosti starijih** od 55 godina u EU; ima **mirovin-ske doprinose samo na teret radnika**, što nema niti jedna druga zemlja u EU; ima **niski doprinos za sustav međugeneracijske solidarnosti** od samo 15 posto koji je do 1992. iznosio 24,1 posto...Hrvatska **nema minimalnu mirovinu** (već najnižu), ali zato **štiti bogate**, jer je propisala najvišu osnovicu za mirovinski doprinos.

Sadašnja Vlada RH poziva umirovljenike na strpljivost, što je gotovo nemoguće, jer je već prije uništena kupovna moć umirovljenika produbljena povećanjem troškova života sa nesagledivim posljedicama.

ZAHTRAJEVI

13. skupština Sindikata umirovljenika Hrvatske poziva državni vrh da hitno formira multisektorsku proširenu radnu skupinu koja će izraditi strategiju spašavanja starijih osoba od naglog siromašenja, te:

- 1. Odmah izvršiti izvanredno usklađivanje mirovina za mogući dio „oduzetog“ dijela prve aktualne vrijednosti mirovine (dug iznosi 19 posto!), odnosno na drugi potreban način;**
- 2. razmotriti uvođenje automatskog mehanizma usklađivanja mirovina kad njihov udjel u prosječnim plaćama padne ispod 40 posto;**
- 3. primijeniti „čisti“ varijabilni model usklađivanja 70:30, u korist povoljnijeg rasta (indeks plaća, indeks cijena) te izbaci „švicarsku formulu“ u cijelosti;**
- 4. sve mirovine, stečene i po općim i po posebnim propisima, usklađivati prema općoj formuli, jer razdjel tzv. posebnih mirovina nije proveden na individualnoj razini;**
- 5. uvesti tzv. socijalnu mirovinu za one koji ne ostvaruju to pravo.**

PROGRAMSKA

Uz to što sa svoje 13. skupštine uputili apel dr-žavnom vrhu, predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske na svojoj su skupštini usvojili novi Statut te obnovljenu Programsku platformu 40+, koju je Skupštini predstavila predsjednica Jasna A. Petrović.

OPĆI ZAHTRAJEVI - OSTAJU

- Dostojanstven život bez diskriminacije
- Hitne državne mjere protiv siromaštva starijih osoba
- Sudjelovanje i suodlučivanje na svim razinama
- Suradnja i okrupnjavanje umirovljeničkih udruga
- Povezivanje u regiji i Europskoj uniji sa sindikatima umirovljenika, osobito kroz FERPA/Europsku federaciju umirovljenika i starijih osoba
- Intenzivnija suradnja sa sindikatima aktivnih radnika, osobito sa Savezom samostalnih sindikata Hrvatske.

HITNI ZAHTRAJEVI

- Zaustaviti stalno opadanje realne vrijednosti mirovina - hitno uvesti izvanredni mehanizam usklađivanja mirovina na svaki put kad padnu ispod 40 posto relativne vrijednosti
- Usklađivanje mirovina s rastom plaća - ili uvesti isključivo varijabilnu formulu (bez zadržavanja švicarske formule)
- Zaustaviti opadanje tzv. novih mirovina (u svibnju prosječna mirovina 2.280, a prosječna mirovina umirovljenih u 2015. 1.991 kn)
- Kroz sve zakone provesti defamilizaciju rizika starosti i bolesti (pogotovo sankcioniranu!); odnosno sve većeg stavljanje tereta na obitelj
- Revalorizacija AVM („novi dug“ umirovljenika) - povećanje prve aktualnu vrijednosti mirovine, koja je s 30.12.1998. utvrđena u visini samo 57 posto stvarne vrijednosti (nakon uvođenja dodatka - zaostatak je danas još oko 20 posto)

PLATFORMA SUH-a 40+

- Očuvati neoporezivi dio mirovine na 3.800 kn
- Očuvati starosnu mirovinu temeljem dugotrajnog staža (41 godina).

KAKAV MIROVINSKI SUSTAV

- Temelj mirovinskog sustava - javan obvezatan mirovinski stup
- Vratiti stopu za prvi stup od 20 posto
- Teret doprinosa za mirovinsko (i zdravstveno) osiguranje pravično podijeliti na radnike i poslodavce, kako je to propisano međunarodnim standardima
- Najniža mjesečna osnovica za mirovinski doprinos jednaka visini minimalne bruto plaće
- Ukidanje kategorije najviše mjesečne osnovice mirovinskog doprinosa

KAKAV DRUGI MIROVINSKI STUP

- Ukinuti drugi obvezatni mirovinski stup
- Alternativa: zamrznuti drugi obvezni stup i transformirati u dobrovoljni
- Kapitaliziranih „oduzetih” 5 posto doprinosa iz prvog stupa, odnosno ukupno oko 75 milijardi kuna, vratiti u prvi mirovinski stup
- Reformirati drugi mirovinski stup u stup profesionalnih mirovina (dobrovoljan ili obvezatni)
- Prvi i drugi mirovinski stup temeljeni na doprinosima radnika i poslodavaca, a osobni benefit razmjerni tome.

TEMELJNI ZAHTJEVI

- Otvaranje radnih mjesta
- Ograničiti prekaran i nesiguran rad (novozaposlenih na određeno vrijeme je sada 95 posto)
- Kaznena odgovornost za neplaćanje mirovinskih i zdravstvenih doprinosa u primjeni, te visoke kazne za neplatiše
- Izdvajanje svih posebnih mirovinskih prava iz sustava temeljnog na radu - na individualnoj osnovi

- Protiv davanja mirovinskog dodatka od 27 posto umirovljenicima koji su štedjeli u oba stupa!
- Uvesti kompenzacijske mjere za žene (i muškarce) za skrb o djeci, invalidima i starijima (uobičajena mjera u svijetu)
- Obiteljske mirovine reformirati (30 posto partnerove mirovine na vlastitu!)
- Uvesti olakšice za mirovinsku štednju za poslodavce i za radnike
- Ojačati treći mirovinski stup za zaposlene.

ZADRŽATI/INICIRATI

- Zadržati Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe
- Zadržati mjesta za predstavnike umirovljenika u Upravnom vijeću HZMO
- Inicirati osnivanje savjeta za starije osobe pri Uredu predsjednice RH
- Ustanoviti ured posebne pravobraniteljice za starije osobe
- Zadržati/uvesti vijeća za starije osobe na razini svih županija, gradova i općina
- Zadržati dostavu mirovina poštom za sve potrebite (s ciljem sprječavanja ekonomske zloporabe)
- Konačno se izboriti na pravo na informaciju (detalji o ovrsi u obavijest o mirovini banaka, koje to već tri godine odbijaju)
- Zakonsko reguliranje različitih mogućnosti i oblika rada umirovljenika neovisno o tipu mirovine (uključiti i prijevremene umirovljenike)
- Do kraja ukinuti povlaštene mirovine
- Reformirati beneficirani staž
- Pokrenuti ocjenu ustavnosti koeficijenata iz članka 80. ZOMO-a te izmjenu ZOMO-a - izjednačiti način usklađivanja mirovine za umirovljenike po posebnim i općim uvjetima.

BORBA PROTIV SIROMAŠTVA

- Uvesti djelotvorne mehanizme i mjere borbe protiv siromaštva starijih osoba
- Izvanredno usklađivanje mirovina godišnje (ili automatizmom pri padu tzv. relativne vrijednosti mirovine ispod 40 posto prosječne plaće)

- Subvencije i za smještaj u privatne domove
- Postrožiti kriterije i civilni nadzor privatnih domova i udmi-
teljskih obitelji
- Programi protiv nasilja (ekonomskog, fizičkog, psihičkog itd.)
- Razviti mrežu izvaninstitucionalnih centara i ustanova
- Razvoj mreže gerontoloških centara
- Gerontodomačice i pomoć u kući
- Razvoj stambenih zajednica integriranih u urbane cjeline
- Poticanje volonterskih projekata.
- Dostupni svi javni servisi i službe
- Besplatni i/ili subvencionirani lokalni prijevoz za starije od 65
godina
- Uključenost u lokalne programe (kultura, sport, rekreacija)
- Programi cjeloživotnog učenja, učenje vještina, besplatno
studiranje
- Programi društvene integracije - pravo na interne klubove za
članove
- Razvoj senior-turizma sa subvencijama.

- Redovno usklađivanje mirovina - polugodišnje
- Minimalna plaća - 40 posto prosječne bruto plaće
- Protiv visokih poreza na nekretnine i tjeranja starih ih njih-
ovih domova
- Uvesti jedinstvenu minimalnu mirovina financiranu iz miro-
vinskog sustava ili iz poreza
- Socijalna naknada iz proračuna za starije od 65 godine bez
mirovine (imovinski cenzus)
- Povećati stopu radne aktivnosti starijih radnika (sada najniža
u EU)
- Proširiti pravo na rad u svim formatima i trajanju na sve um-
irovljenike
- Uvesti redistributivne elemente u izračun mirovine (npr. kod
rada na skr. radno vrijeme).

PRIJAVE, IZVJEŠĆA

SUH treba nastaviti sudjelovati u radu radnih i stručnih skupina na pitanjima donošenja strategije i provedbe stra-
tegija i politika, kao i na godišnjem izvješću Pučke pravo-
braniteljice; samostalno organizirati ili sudjelovati u fokus
grupama, na tribinama i okruglim stolovima, te što više svo-
ja stajališta prezentirati u medijima.

EKONOMSKO ZLOSTAVLJANJE STARIH

- Suradnja s Uredom pučke pravobraniteljice
- Podrška Ministarstva socijalne politike i mladih
- Suradnja s medijima
- Održavanje informativnih tribina SUH-ovaca
- Suradnja s Hrvatskim pravnim centrom
- Suradnja s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta u Zagrebu
- Suradnja s Centrom za socijalnu skrb Grada Zagreba
- Hitne izmjene Zakona o obveznim odnosima i to:
 - ukidanje dosmrtnog uzdržavanja
 - uvođenje strožih uvjeta i nadzora nad doživotnim uzdrža-
vanjem (registar, ograničenje broja ugovora po osobi uz-
državatelja, prethodna anamneza, nadzor nad provode-
njem itd.)
- Uvođenje/legalizacija novih oblika doživotnog uzdržavanja
(npr. gradovi, općine, humanitarne udruge - strogo propisa-
no i nadzirano).

MEĐUNARODNO I REGIONALNI DJELOVANJE

- Nastavak suradnje sa talijanskim sindikatom umirovljenika
SPI-CGIL, bilateralno, te bratimljenjem s istarskim podružni-
cama
- Jačanje i uspostava suradnje "transjadranskog projekta"
SUH I SPI
- Nastavak poticanja regionalne suradnje i održavanja regio-
nalnih konferencija
- Nastavak suradnje (susreti 2x godišnje) sa SUS, Slovenija
- Razvitak suradnje posredstvom FERPA-e
- Organiziranje međunarodnih konferencija
- Jačanje djelovanja na europskim politikama kroz FERPA-u te
samostalno.

SUH je usvojio 20-tak „internih“ programskih zadataka, s cil-
jem razvitka i napretka rada ove udruge na svim ustrojstvenim
razinama i područjima rada.

ZDRAVSTVENI ZAHTJEVI

- Ukinuti dodatni zdravstveni doprinos od 1 i 3 posto za umi-
rovljenike
- Predstavnici umirovljenika u Upravnom vijeću HZZO-a!
- Zdravstveni model utemeljen na univerzalnosti, solidarnosti,
redistributivnosti i dostupnosti
- Jačanje primarne zdravstvene zaštite i dijagnostičke/tera-
peutske uloge domova zdravlja
- Zadržati državno dopunsko osiguranje
- Ne povećati cijenu dopunskog osiguranja
- Ne povećati participaciju
- Ne smanjivati tzv. zdravstvenu košaricu
- Dostupnost svih lijekova (A i B lista) u okviru dopunskog
HZZO-a, uz različite iznose participacije
- Mogućnost HZZ-o uputnice i za privatne ordinacije i bolnice
(uz iste cijene)
- Uvesti rad u smjenama
- Spriječiti dualni paralelni rad liječnika u javnom i privatnom
sektoru
- Revizija i borba protiv korupcije - osobito za invalidske miro-
vine
- Inicirati izradu strategije dugoročne skrbi (palijativna skrb)
- Javni programi za dostojanstven kraj života (hospiciji).

SERVISI

- Povećanje kapaciteta domova umirovljenika u vlasništvu žu-
panija
- Kategorizacija domova
- Specijalizacija domova

Zamrznite drugi mirovinski stup!

Predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske na 13. skupštini, održanoj 30. 6. 2015. godine u Zagrebu, odlučili su Vam poslati pismo, ponukani sve glasnijim pritiscima od strane bankarskog lobija da se prije kraja mandata ishodi još jedno „pražnjenje“ državnog proračuna u njihovu korist. Naime, bankari traže da se dodatak na mirovinu prizna svim umirovljenicima, iako za to nema zakonskog i logičkog osnova. Time se do daljnjega nastoji stvoriti privid kako štednjom i u drugom mirovinskom stupu osiguranici neće imati bitno niže mirovine.

Poštovani gospodine Ministre, Sindikat umirovljenika Hrvatske odlučio je podsjetiti Vas na neke činjenice koje mogu ozbiljno ugroziti egzistenciju umirovljeničke populacije. O tome smo upozoravali javnost putem tiskanih i elektronskih medija, resornog ministra gospodina Miranda Mrsića, bivšeg ministra financija kao i ostale relevantne subjekte ovoga društva, od parlamentarnih stranaka i akademske zajednice, do brojnih stručnjaka.

Riječ je o posljedicama postojećeg modela mirovinskog sustava, koji je u primjeni od 1.1.2002. godine, „kopiranog“ od Svjetske banke kroz dva obavezna mirovinska stupa: I. stup utemeljen na međugeneracijskoj solidarnosti u visini 15 posto od bruto plaće i II. mirovinski stup utemeljen na kapitaliziranoj štednji u visini 5 posto od bruto plaće osiguranika.

Sindikat umirovljenika Hrvatske pomno već više od jednog desetljeća pomno prati rezultate takvog promašenog sustava, kakav su napustile gotovo sve države EU u kojima je bio uveden - Poljska, Mađarska i Slovačka; zamrznule ga - Latvija, Letonija i Estonija ili su u startu izabrale dobrovoljni model poput Češke i Slovenije.

Stručnjaci i dužnosnici u svim tim zemljama su, bez obzira na pritiske financijske industrije, zaključili i javno izvijestili narod kako II. mirovinski stup negativno utječe:

- na sigurnost isplate mirovina postojećim umirovljenicima
- na visinu i sigurnost mirovina budućih umirovljenika
- na državni proračun.

Brinemo stoga, prvo, za mirovine postojećih umirovljenika (koji su svi mirovinu ostvarili uplatama doprinosa samo u prvi mirovinski stup i koji su uplaćivali 20 (i više!) posto u I. mirovinski stup. Od 2016. godine više neće biti osiguranika koji će izdvajati u prvi stup 20 posto, već će svi izdvajati samo 15 posto, a 5 posto oduzetih iz javnog stupa i preusmjerenih u mirovinske fondove pri bankama izdvajaju se na tzv. privatne račune. Želim Vas informirati kako je prosječna mirovina novo umirovljenih u 2015. godini spala na samo 1.991 kunu ili 34,8 posto, a svaki je četvrti hrvatski građanin stariji od 65 godina - siromašan.

Računice su jednostavne: iz doprinosa osiguranika primat će se za mirovine tek 19 do 20 milijardi kuna godišnje, a isplaćuje se 36 milijardi godišnje. Državni proračun bi, dakle, trebao krpiti nedostajući dio potrebnog mirovinskog budžeta, među inim i 1,5 milijardi kuna umirovljenicima do najniže mirovine, za braniteljske mirovine, HVO, vojne službenike i namještenike te ostalih 13 kategorija umirovljenika po posebnim propisima.

Drugo, posljedice mirovinskog sustava iz 2002. vidjele su se tek kada je prvi osiguranik stekao uvjete za mirovinu iz I. i II. mirovinskog stupa, koja mu je bila čak do 30 posto niža nego da je otišao u mirovinu samo temeljem doprinosa u I. stup. Tada se interveniralo na način da svaki osiguranik koji se dragovoljno opredijelio za I. i II. stup (osiguranici od 40 do 50 godina na dan 1.1.2002.) može izabrati hoće li ići u mirovinu samo po kriteriju I. stupa ili po kriteriju I. i II. stupa.

Ne iznenađuje da su svi osiguranici koji su to mogli otišli u mirovinu po kriteriju I. stupa. Testirajući mirovine iz II. mirovin-

skog stupa za 30 i 40 godina ulaganja i kamata po metodologiji koju je objavila Raiffeisen banka na svojoj web stranici, stručni tim SUH-a je izračunao kako se tek osiguranici s plaćom višom od 1.000_ plaće mogu nadati pristojnijoj mirovini, dok svi s primanjima nižima od prosječne plaće ostvariti će vrlo bijednu mirovinu nedostojnu čovjeka.

Treće, utjecaj ovakvog stanja mirovinskog modela, s visokim tranzicijskim troškovima i do 1,6 posto BDP-a godišnje, uz recesiju i nedostatnu zaposlenost, nedisciplinu poreznih obveznika itd., poguban je za državni proračun, a time i za stanje javnog duga je poguban. Jednostavnom matematikom je jasno kako se za mirovinu od 1.000 kuna, koju bi umirovljenik primao po navršenoj 65. godini života trebao bi uplatiti 300.000 kuna. S prosječnom plaćom to bi postigao tek nakon 88 godina rada. A kad bi se životni vijek toliko i produljio, sa Već 13 godina uplaćuje se 5 posto ili 5-6 milijardi kuna manje u I. mirovinski stup; te ih se preusmjerava u II. privatni mirovinski fond. Kako bi pokrila taj minus, država se već 13 godina zadužuje kod tih istih fondova uz kamatu od 5 do 6 posto. Na taj način fondovi su u 13 godina „zaradili“ oko 70 milijardi kuna, posuđujući državni novac koji im je država - poklonila!

Već 13 godina tolerira se isplata neto plaća, neisplata plaća, isplata na crno, isplata „ispod stola“ i slično. I usprkos takvom stanju, bankarski lobi koji nalazi na veliko razumijevanje ministra Mrsića, pod krinkom brige za buduće umirovljenike predlaže se da se uvede dodatak na izračunatu mirovinu (27 posto) svim budućim umirovljenicima, bez obzira jesu li ili nisu 20 posto od svoje bruto plaće ulagali u I. mirovinski stup.

Poštovani gospodine Ministre, poznato nam je kako će u vremenu do izbora biti sve više pritisa od strane moćne financijske industrije, te se više ne biraju sredstva. Moć mirovinskih fondova u krilu banaka postaje opasna za ekonomski opstanak države, ali i demokratske vlasti. Mirovinski fondovi su postali sami sebi svrhom.

Dužnost nam je javno reagirati, jer ovo je naša zemlja, pa predlažemo ono što su druge zemlje već učinile i ojačale svoju financijsku stabilnost, a ne, kako tvrdi bankarski sektor, uzrokovala financijski kolaps. Predlažemo i podržavamo stoga:

1. Ukinuti drugi mirovinski fond individualne kapitalizirane štednje (sada od oko 70 milijardi kuna), a sredstva prebaciti na državni proračun. Sve osiguranike vratiti u I. mirovinski stup, jer ih se ionako postupno vraća, naročito one koji imaju niska primanja ili beneficirani staž. Može se odlučiti i da se odluka žele li se vratiti u I. mirovinski stup prepusti osiguranicima, ali uz poštene računice. To će naročito prihvatiti svi koji rade za plaću na razini prosječne i niže plaće. Istodobno, oni koji žele štedjeti u drugom stupu do njegove potpune reforme, neka dobrovoljno štede, a poslodavci također neka uplaćuju dodatne doprinose u dobrovoljni sustav za svoje radnike.

2. Kao rezervnu varijantu spašavanja proračuna, smanjivanja javnog duga, te opstanka mirovinskog sustava, predlažemo da se II. stup suspendira najmanje do 2020. godine, do kada nadalje treba razraditi dopunski mirovinski sustav profesionalnih mirovina, po ugledu na zapadnoeuropske zemlje.

3. Na posljetku, držimo da se odredbe o mirovinskom dodatku od 27 posto trebaju i dalje primjenjivati sukladno Zakonu o mirovinskom osiguranju i Zakonu o dodatku na mirovinu (NN 114/11), a što znači da na taj dodatak imaju pravo samo osiguranici koji su ulagali 20 posto u I. mirovinski stup i ostvarili mirovinu iz I. mirovinskog stupa, odnosno da to pravo ne mogu koristiti umirovljenici s mješovitom štednjom u I. i II. mirovinski stup.

Siniša Varga

Cilj reforme su upravo interesi starije populacije

Nakon što smo u broju 222 Glasa umirovljenika uputili javna pitanja Ministarstvu zdravlja i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, stigli su i - odgovori!

1. Na Nacionalnom vijeću SUH je Ministarstvu zdravlja uputio upit zbog čega tražite donošenje zdravstvenih zakona po hitnom postupku. Sada ste od toga odustali, što pozdravljamo.

Ministarstvo zdravlja je prije dva mjeseca predložilo izmjene i dopune Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. U međuvremenu je provedena javna rasprava tijekom koje su brojni dionici slali svoja mišljenja i komentare. Iako su u početku prijedlozi izmjena i dopuna zakona bili predviđeni za hitnu saborsku proceduru, u međuvremenu se zbog velikog interesa javnosti odlučilo ići s redovnom procedurom te se planira donošenje novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti s obzirom na veliki broj izmjena i dopuna unutar tog zakona.

Prijedlozi izmjena i dopuna koje je Ministarstvo zdravlja predstavljalo u posljednja dva mjeseca u javnosti, pretrpjeli su niz dorada temeljem zahtjeva socijalnih partnera, a u daljnjoj proceduri će se uključiti dionike u sustavu zdravstva i građane kako bi se nastavio kvalitetan socijalni dijalog o ovako važnim zakonima.

► Domovi zdravlja u prvi plan

2. Na koji bi način domovi zdravlja doista postali koordinatorima za zdravlje u zajednici, povezujući sve sudionike u zdravstvenom sustavu kako bi pacijent bio pravodobno i kvalitetno zbrinut, bilo da se radi o liječenju kod obiteljskog liječnika, bolnici, provođenju postupaka u domu pacijenta od strane patrone sestre, njege ili fizioterapeuta, ili provođenju preventivne, savjetovanja i koordinacije s ostalim resorima poput škola, vrtića, domova umirovljenika i socijalnih službi?

Dom zdravlja provodi sveobuhvatne mjere zdravstvene zaštite u zajednici koje uključuju prevenciju, liječenje, socijalno-medicinsku skrb i skrb za specifične potrebe pružanja zdravstvene zaštite stanovnika na određenom području te koordinira i osigurava provođenje zdravstvene zaštite za djelatnosti koje provodi ovisno o potrebama stanovništva na tom području.

Kako bi se navedeno moglo ostvariti, prijedlogom izmjene Zakona predviđeno je da su se svi ugovorni pružatelji zdravstvene zaštite, sukladno ugovoru sa HZZO-om, obvezni odazvati pozivu direktora doma zdravlja i sudjelovati u provođenju zdravstvene zaštite na području toga doma zdravlja.

„Nema povećanja participacije, nema smanjivanja opsega usluga, nema povećanja cijene police, a to sve jamčimo reformama koje provodimo i koje će urediti sustav i učiniti ga održivim!“

► Očuvati sustav javnog zdravstva

3. Predviđa li se rad privatnih bolnica? Neće li to s vremenom potaknuti socijalne nejednakosti u zdravstvu, što bi posebno ugrozilo siromašne umirovljenike? Može li se zdravstvo privatizirati, a da se to ne odrazi negativno na zdravlje građana?

Cilj omogućavanja osnivanja privatnih bolnica nije pretvaranje javnog zdravstvenog sustava u privatno. Ponavljamo, ovim izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o obveznom

zdravstvenom osiguranju neće se ni na koji način umanjiti dostupnost zdravstvenih usluga za sve pacijente, već je namjera zakona povećanje dostupnosti usluga. U svijetu postoje različiti modeli zdravstva, sa svojim prednostima i nedostacima, a resorno Ministarstvo u ovom mandatu smatra da se sustav javnog zdravstva mora očuvati, kako ne bi došlo do nejednakosti u pristupu zdravstvenim uslugama na temelju imovinskog statusa.

► Da, uvodimo rad u smjenama

4. Hoćete li uvesti rad u smjenama u svim javnim zdravstvenim ustanovama, ili samo 'plus' inicijative?

Prijedlog izmjene Zakona predviđa rad u smjenama, no ministar je u prvom tjednu svog mandata 2014. godine poslao ravnateljima bolnica dopis u kojem ih upućuje da rad organiziraju na najučinkovitiji način obzirom na raspoložive kadrove i opremu te specifičnost pojedine djelatnosti. Velik dio bolnica u pojedinim djelatnostima već ima rad u smjenama, a KBC Rijeka je takvom organizacijom rada povećala broj obavljenih usluga pacijentima i 20 posto na pojedine postupke. S obzirom da se u sklopu sanacije provodi opsežna reorganizacija procesa u bolnicama, očekujemo kako će ravnatelji i smjenski rad iskoristiti za povećanje učinkovitosti gdje god je moguće.

5. Hoće li mogućnost osnivanja stacionara u ustanovama za kućnu njegu dovesti do smanjenja nadzora nad skrbi o pacijentima?

Mogućnost privremenog stacionarnog zbrinjavanja bolesnika u Ustanovi za zdravstvenu njegu nije novina koja se predlaže ovim izmjenama Zakona. Naime, navedeno je propisano i člankom 82. važećeg Zakona o zdravstvenoj zaštiti i to do sada nije dovelo do smanjenja nadzora nad skrbi o pacijentima.

► Skrb o ruralnim područjima

6. Neće li koncesijama prestati interes za ruralna područja, čime će se ugroziti seosko stanovništvo, koje je u pravilu starije dobi? Tvrdite li da će HZZO i dalje za područja s manjim brojem stanovnika izdvajati dodatna sredstva kako bi liječnik na takvom području mogao ostvariti prihod tzv. standardnog tima?

Upravo je kvalitetnija i dostupnija zdravstvena zaštita jedan od ključnih faktora u zadržavanju stanovnika u ruralnim sredinama, pa se tako novom reformom otvara mogućnost županijama da kroz angažman dodatnog stručnog kadra putem koncesije prošire vrstu usluga koja se nudi njihovim stanovnicima. Pacijenti tako više za određene usluge neće morati putovati u veće bolničke centre, a time se istovremeno osigurava i smanjenje čekanja na uslugu i brže rješavanje njihovih zdravstvenih problema.

HZZO će i dalje za područja s manjim brojem stanovnika izdvajati dodatna sredstva kako bi liječnik na takvom području mogao ostvariti prihod tzv. standardnog tima, pa bojazni od gubitka usluge primarne zdravstvene skrbi na ruralnim područjima nema. Također, iz EU fondova će se osigurati oko 20 milijuna eura koji će biti iskorišteni za subvencioniranje troškova života liječnika u ruralnim sredinama te specijalizacije liječnika u tim sredinama.

Tijekom godina je moguće da će se povećati broj liječnika koncesionara što je iz svih dosadašnjih rezultata rada dobro za pacijente. Oni su u potpunosti vezani ugovorima s HZZO-om i obavljaju praksu unutar javne mreže.

► Nadzor pretjerane potrošnje

7. Obično u slučajevima kad privatnici obavljaju poslove javnog zdravstva raste opasnost od nepotrebne zdravstvene potrošnje, korupcije i pojave negativnih zdravstvenih ciljeva. Kako ćete to spriječiti?

U javno zdravstvenoj mreži i dalje će ostati zaposlenici javnog sustava. Tijekom godina je moguće da će se povećati broj liječnika koncesionara što je iz svih dosadašnjih rezultata rada dobro za pacijente. Oni su u potpunosti vezani ugovorima s HZZO-om i obavljaju praksu unutar javne mreže.

Inače, za kontrolu opravdanosti pretraga i kontrolu troškova zadužen je HZZO kao predstavnik osiguranika, odnosno pacijenata. Kroz dodatnu informatizaciju sustava koja omogućava bolju kontrolu troškova, sprječava se nepotrebna zdravstvena potrošnja, koja je kod nas danas prisutna, a već su pokretanjem e-Smjernica početkom 2014. godine ostvareni značajni rezultati u smanjenju broja nepotrebno obavljenih pretraga. Preko 83 posto svih usluga koje se zatraže u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i riješe se na primarnoj razini.

► Menadžeri u zdravstvu - potrebni

8. Zakonskim prijedlogom određuju se odgovorne osobe zdravstvenih ustanova (direktor, zamjenik direktora, poslovni direktor, medicinski direktor, pomoćnik direktora), te se propisuju uvjeti njihova imenovanja. Neće li se time umnožiti broj radnih mjesta po položaju?

Činjenica je da će uz direktore biti postavljeni i njihovi pomoćnici, ne i zamjenici, što ne smatramo nagomilavanjem kadrova jer će njihova uloga omogućiti dugoročno efikasnije poslovanje zdravstvenih ustanova i uštede. Izbor za te pozicije bit će proveden putem natječaja po vrlo strogim kriterijima pri čemu će se prvenstveno uzimati u obzir stručnost i znanje. Inače, tijekom javne rasprave odlučili smo unijeti neke preinake u ovom dijelu, pa je smanjen obvezan broj pomoćnika koje propisuje zakon.

Želimo naglasiti da je razdvajanje direktorske pozicije na poslovno i medicinskog direktora ekonomski itekako opravdano. Naime, upravljanje bolnicom zahtjeva znanja i vještine iz menadžmenta, pa će poslovni direktor koji će se time baviti, uvelike rasteretiti medicinskog direktora koji će se baviti svojim core poslom u smislu optimiziranja same zdravstvene usluge.

► Manje sukoba interesa?

9. Na navedene položaje ne mogu biti imenovane osobe koje su osnivači zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava za obavljanje zdravstvene djelatnosti, odnosno koje samostalno obavljaju privatnu praksu ili pružaju zdravstvene usluge izvan ustanove u kojoj su zaposleni. Mislite li time stvarno dokinuti isprepletenost privatnog i javnog zdravstva na crno?

Cilj ovakvog zakonskog rješenja je spriječiti sukob interesa, odnosno da vodeći ljudi institucija i odjela imaju mogućnost pacijente usmjeravati iz javne zdravstvene ustanove prema privatnoj u kojoj su sami vlasnici ili zaposlenici. Naše je mišljenje da se na tako visokim pozicijama stručnjaci zbog složenosti poslova ni nemaju vremena baviti privatnim radom, a na ovaj način to i formaliziramo. U planu imamo i druge mjere kojima želimo regulirati privatni rad liječnika.

10. Hoće li transparentnije propisivanje i kontrola dopunskog rada liječnika, odnosno obavljanje privatne prakse izvan redovnog radnog vremena u javnoj zdravstvenoj ustanovi biti konačno riješeno i kako? Nije li ovo zapravo petrifikacija dvojnog ra-

da liječnika, u javnom i privatnom zdravstvu? (ne znam adekvatan odgovor, možda bi ministra baš trebalo pitati što je krajnja namjera)

Trenutačno nisu jasni kriteriji po kojima bi se liječnicima u javnom sustavu trebala dopustiti mogućnost obavljanja privatne prakse, a na taj način otvara se prostor za korupciju i zloupotrebe sustava.

To pitanje namjeravamo riješiti Pravilnikom o dopunskom radu liječnika koji će definirati stroge kriterije za odobrenje za rad koje liječnici moraju zadovoljiti kako bi, uz rad u javnim ustanovama, imali pravo na rad u privatnoj praksi.

Svakako će glavni kriteriji biti izvršenje posla, odnosno zadane norme te dovodenje liste čekanja u standardne okvire, a to sve će biti praćeno detaljnim kontrolama. Nama je prvenstveno u cilju da sustav javnog zdravstva ubuduće bolje funkcionira, a da istovremeno oni koji nađu interes u dopunskom radu za to imaju priliku, naravno ukoliko zadovoljavaju sve uvjete.

Dopunsko zdravstveno osiguranje koje provodi HZZO neće se mijenjati na štetu najbrojnije populacije u portfelju HZZO-a, a to su osiguranici starije životne dobi.

► Očuvati ćemo državno dopunsko osiguranje

11. Postoji li opasnost da se osnivanjem društava od strane HZZO-a polako privatizira npr. i dopunsko zdravstveno osiguranje i time ugroze zdravstvena ljudska prava starijih osoba?

Ne postoji opasnost da se osnivanjem društava od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ugroze zdravstvena ljudska prava starijih osoba. Naime, svaka sadašnja i buduća reforma i promjene koje se budu provodile u sustavu dopunskog zdravstvenog osiguranja usmjerene su tome da se svim građankama i građanima osigura jednakost prilika u pogledu pristupa zdravstvenoj usluzi. Ovo se osobito odnosi na populaciju starijih osoba koje čine najveći dio portfelja u sustavu dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO.

Izdvajanje dopunskog osiguranja u trgovačko društvo je obveza koju Hrvatska ima prema EU, a sama činjenica da dopunsko osiguranje ostaje u portfelju HZZO-a govori da vodimo računa o svojim osiguranicima jer bi privatizacijom istog cijena police svih osiguravatelja na tržištu vrlo vjerojatno bila veća.

12. Jamčite li da se dopunsko osiguranje za starije neće dodatno tržišno oblikovati te povisiti iznad 70 kuna?

Dopunsko zdravstvenog osiguranje koje provodi HZZO neće se mijenjati na štetu najbrojnije populacije u portfelju HZZO-a, a to su osiguranici starije životne dobi. Svi ciljevi koji su postavljeni u dopunskom zdravstvenom osiguranju koje provodi HZZO usmjereni su k tome da cijena za sve osiguranike ostane ista, a to je najviše 70 kn mjesečno.

► Javno zdravstvo neće postati privatno

13. Jamčite li da se neće uvoditi nove i povećavati stare participacije? Ili smanjiti 'košarica'?

Sve aktivnosti koje se provode u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja, a koje uključuju participacije i tzv. „košaricu prava“ usmjerene su na to da se sačuva postojeća razina prava osiguranih osoba HZZO-a. Dakle, nema povećanja participacije, nema smanjivanja opsega usluga, nema povećanja cijene police, a to sve jamčimo reformama koje provodimo i koje će urediti sustav i učiniti ga održivim.

14. Jamčite li da se javno zdravstvo izgrađeno novcima građana neće pretvoriti u privatno, nalik poznatom primjeru privatizacije društvenih poduzeća?

U mandatu Vlade SDP-a i partnera javno zdravstvo neće postati privatnim.

Podružnice SUH-a iz Istarske županije nastavljaju sa svojom bogatom međunarodnom aktivnošću. I ove godine upriličena je konferencija bratimljenih organizacija SPI-a CGIL i SUH-a u Poreču 26. lipnja u Villi Polesini. To je takav četvrti skup od 2012. godine, ovaj puta s temom „U susret VII. Kongresu FERPA-e, doprinos sindikata prekograničnih regija“. Okupilo se 65 sudionika, po dva predstavnika svih jedanaest podružnica i jednog ogranaka iz Istarske županije, zajedno s bratimljenim podružnicama (legama) iz SPI CGIL regije Veneto i regije Furlanija i Julijska krajina. Podružnica Svetvinčenat po prvi put je sudjelovala na takvom seminaru s obzirom da se tek prošle godine bratimila sa SPI CGIL Podružnicom Polesella iz provincije Rovigo. Prisutni su bili i predstavnici SPI-a i SUH-a s regionalne i nacionalne razine. Skup je otvorio i vodio Livio Melgari, zadužen za međunarodne odnose u SPI CGIL.

Svoj doprinos dali su i čelnici triju regija kroz svoja izlaganja. Tajnik SPI regija Veneto Danilo Toccani iznio je o pravima iz zdravstvene zaštite u EU, napomenuvši kako je 419 milijuna osoba u EU siromašno, od toga 8 milijuna u Italiji, a do pred nekoliko godina bilo ih je 6 milijuna. Također je ukazao na problem javnog zdravstva, koje se sve više oslanja na privatnu praksu. Potrebno je tražiti od Europske sindikalne konfederacije i FERPA-e da se zauzmu za starije osobe.

Glavni tajnik regije FVG Ezio Medeot pripremio je temu o socijalnim pravima u EU, upozorivši da čak 10 milijuna građana EU-a nije uključeno u zdravstvene programe. Kritički su se osvrnuli na sve manja prava u većini zemalja. Vladimir Buršić (SUH) obradio je problematiku domova za starije osobe, palijativne skrbi i hospicije,

POREČ

EU pod bankarskom dominacijom

te relevantnu zakonsku regulativu u Hrvatskoj.

O socijalnim programima u svojim sredinama govorile su Zorica Drandić, tajnica Podružnice Pula, Mirella Marini, tajnica Ogranka Vodnjan SUH-a Podružnica Pula, Gino Zancanaro iz SPI Okrug Castelfranco Veneto i Dino Fonda, tajnik SPI Okrug Kraška Visoravan Trst, koji je ujedno ukazao na novi izazov djelovanja FERPA-e u današnjoj kompleksnoj stvarnosti, koja zahtjeva vizije razvoja i proširenja demokracije u cijeloj Europi.

Zaključna izlaganja održali su Jasna Petrović (SUH), koja se vrlo kritički osvrnula na Programsku deklaraciju VII. Kongresa FERPA-e, ukazavši na manjkavost i nedorečenost programa. Ponovila je stav da EU očito nema recept za život starijih osoba i milijune ostalih ljudi, ali ima dobar recept za bogate. Ukazala je na Konvenciju 102. Međunarodne organizacije rada, koja se nažalost krši u Hrvatskoj, no ona bi se ipak trebala naći, zajedno s drugim međunarodnim standardima MOR-a, u završnom dokumentu FERPA-e. Dalje, postavlja si pitanje, što smo mi kao SUH napravili za radničke sindikate i ukazuje na nedovoljnu aktivnost članova SUH-a u podržavanju radničkih sindikata, pogotovo iz Is-

tre. Ako se borimo za minimalnu plaću radnika borimo se i za minimalnu mirovinu. Moli sve, koji su u mogućnosti, da se na kongresu zauzmu za jaču FERPA-u.

Ivan Pedretti, nacionalni tajnik SPI CGIL, zaključuje kako ovakvi susreti i seminari bratimljenih organizacija doprinose boljem razumijevanju među susjednim zemljama, odnosno prekograničnim regijama, te iznalaženju mogućnosti zajedničke borbe za prva umirovljenika i na europskom nivou. Europa donša pravila usmjerena na ekonomski razvoj, što uzrokuje, nažalost, bankarsku dominaciju. „Mi ne želimo rascijepiti Europu na prethodne države. Ako Parlament i Komisija EU žele da ljudima bude bolje, trebaju donositi zakone odnosno pravila koja će pomoći zdravstvu i socijalu. Također tu je i problem migranata kojih je već 50 milijuna, toliko koliko ima Talijana.“, rekao je Pedretti.

I konačno, zaključeno je da se stavovi ove konferencije upute VII. Kongresu FERPA-e, s ciljem poboljšanja Programске deklaracije koja će se raspravljati i usvajati u Budimpešti od 9. do 11. rujna 2015. godine. Konferencija je završila u središnjem ozračju prijatelja bratskih organizacija na ručku u zajedničkom druženju. *(Vladimir Buršić)*

SLOVENIJA

Sportski susreti slovenskih penzića

U Škofji Loki su 19. lipnja u sportskoj dvorani Poden održani 10. Sportsko-rekreativni susreti članova Sindikata umirovljenika Slovenije (SUS), a tradicionalno je nazočan bio i predstavnik Sindikata umirovljenika Hrvatske.

Okupljanje sudionika i užina organizirani su do 9 sati, kada je započelo svečano otvorenje uz predstavnike lokalne zajednice. Sudionicima se obratio predsjednik Saveza slobodnih sindikata Slovenije Dušan Semolič, govoreći o gospodarskom i društvenom stanju u Sloveniji, s posebnim osvrtom na položaj umirovljenika koji je sve lošiji.

SUH je i ove godine predstavlja potpredsjednica Biserka Budigam koja je prenijela pozdrave i dobre želje umirovljenika Hrvatske i izrazila divljenje velikom uspjehu slovenskih kolega koji uspijevaju održavati zajedničke sportske susrete već desetu godinu. „Mi u Hrvatskoj imamo daleko veći broj članova i prostorno smo rasprostranjeniji, ali još nismo uspjeli organizirati takve susrete na razini države. Vjerujemo da ćemo iduće godine ipak uspjeti.“ - naglasila je Budigam i zaželjela fer i sportsku borbu, te radost druženja sudionika.

Susrete je otvorio uz prikladne pozdravne riječi predsjednik SUS-a Konrad Breznik.

Natjecanja su se održala u 6 disciplina i to: pikado, kuglanje (viseća kuglana), boćanje, stolni tenis, streljaštvo i šah. U svakoj disciplini natjecale su se posebno ženske i muške ekipe (osim u šahu), a broj takmičara je varirao od najmanje trije u ženskoj ekipi u streljaštvu i stolnom tenisu, pa do 25 muških u pikadu. Natjecanja su završila do 14 sati, ali rezultati su se obrađivali do 17 sati kada su podijeljeni pehari i medalje.

U međuvremenu je organiziran ručak te druženje uz glazbu i pjesmu, a mnogi su i zaplesali. Za goste i članove SUS-a koji nisu sudjelovali u natjecanjima, organiziran je posjet Loškom muzeju koji je suvremeni muzej koncipiran kao živahno interaktivno polje u kojem upoznajemo prošlost, razumijemo sadašnjost i učimo za budućnost. Otvoren je još 1939. godine i nalazi se na tri lokacije.

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U LIPNJU 2015.

NOVOSTI U OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) na 85. redovnoj sjednici održanoj 27. svibnja 2015. godine, te 86. sjednici održanoj 3. srpnja 2015. godine donijelo je niz važnih odluka za svoje osigurane osobe, od kojih u nastavku donosimo najvažnije.

ODLUKE SA 85. SJEDNICE

Više timova hitne pomoći na cestama u turističkoj sezoni

Tijekom turističke sezone na hrvatskim će državnim cestama dežurati dodatnih 14 timova hitne medicine koji će se organizirati u suradnji sa županijskim zavodima za hitnu medicinu.

Kako bi se za vrijeme pojačanog prometa tijekom ljetnih mjeseci povećala sigurnost putnika i turista koji dolaze u Republiku Hrvatsku, hitna medicinska pomoć dežurat će na sljedećim punktovima:

- Karlovac
- Brinje
- Gospić
- Benkovac
- Vodice
- Dugopolje
- Zagvozd na autocesti A1
- Plitvička jezera - Korenica na državnoj cesti D1
- Pazinu - na Istarskom ipsilonu
- Karlobag. na Jadranskoj magistrali.

HZZO će za organizaciju hitne medicinske pomoći na državnim cestama ove turističke sezone izdvojiti dodatnih 7 milijuna kuna.

Dežurstvo dodatnih timova hitne medicinske pomoći bit će organizirano na navedenim punktovima prema sljedećem tvremenskom rasporedu:

- od 19. lipnja do 31. kolovoza 2015. godine od 00:00 do 24:00 sata
- vikendima u rujnu od petka u 08:00 sati do ponedjeljka u 08:00 sati.

HZZO nabavlja inzulinske pumpe za oboljele od šećerne bolesti

HZZO će provesti otvoreni postupak javne nabave za nabavu inzulinskih pumpi za potrebe osiguranih osoba HZZO-a oboljelih od šećerne bolesti kojima je to najprikladniji način dobivanja terapije.

Cilj nabave inzulinskih pumpi je povećanje kvalitete zdravstvene zaštite osiguranih osoba HZZO-a koje boluju od šećerne bolesti, a kojima inzulinska pumpa može pomoći da se lakše nose s tom bolešću.

Za inzulinske pumpe HZZO će ove godine izdvojiti oko 1,5 milijuna kuna. Nastavak je ovo prakse iz 2014. godini kada je HZZO nabavio 103 inzulinske pumpe koje su putem referentnih centara Ministarstva zdravlja raspoređene osiguranim osobama. HZZO-a.

Ugovaranje većeg broja postupaka radi smanjenja liste čekanja

Radi nastavka smanjenja Nacionalne liste čekanja HZZO će, u skladu s uputom Ministarstva zdravlja, raspisati natječaj za sklapanje ugovora o provođenju dijagnostičkih/terapijskih postupaka (DTP) za sljedeće usluge:

- medicinski potpomognute oplodnje (IVF/ICSI),
- hiperbarične oksigenoterapije
- polisomnografije.

Broj postupaka povećat će se od 25 posto za postupke hiperbarične oksigenoterapije do 100 posto za postupke medicinski potpomognute oplodnje i polisomnografije u odnosu na do sada ugovoreni broj postupaka.

HZZO će također ugovoriti veći broj postupaka PET/CT s KBC Zagreb i Poliklinikom Medikol (Osijek, Zagreb, Split i Rijeka), prema uputi Ministarstva zdravlja.

Na taj će se način znatno ubrzati provođenje PET/CT postupka za teško oboljele od malignih bolesti. Broj postupaka koji će se ugovoriti od 1.

Iz sadržaja:

- Više timova hitne pomoći na cestama
- Nabava inzulinskih pumpi
- Smanjenje lista čekanja
- Svjetski dan nepušenja - nagrade HZZO-a
- Ugovoreni novi postupci radi smanjivanja listi čekanja
- Natječaj za popunu Mreže javne zdravstvene službe
- Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a
- Preventivni pregledi za branitelje i njihove obitelji u Kninu i Vukovaru
- HZZO financira pripravnički staž i specijalizacije

U svrhu smanjenja liste čekanja na zdravstvenu zaštitu HZZO je na području Grada Zagreba ugovorio provođenje dodatnih 840 postupaka magnetske rezonance (MR) u razdoblju od 1. srpnja do 31. kolovoza 2015. godine

lipnja do 31. prosinca 2015. godine povećat će se za 15%.

Sklapanjem ugovora o provođenju navedenih postupaka osim smanjenja liste čekanja HZZO će poboljšati i dostupnost ovih oblika zdravstvene zaštite za osigurane osobe HZZO-a.

Natječaj za popunu Mreže javne zdravstvene službe

U skladu s odlukom Upravnog vijeća HZZO će provesti natječaj za popunu Mreže javne zdravstvene službe na razini specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite (primjerice, u djelatnosti interne medicine na području Splitsko-dalmatinske županije, u djelatnosti ortodontije za područje Osječko-baranjske županije i Dubrovačko-neretvanske županije, za djelatnost fizikalne terapije u kući na otocima Rab, Brač, Pag, te za područje Jastrebarskog, područja Gorskog kotara i zadarskog zaleđa).

Radi se o područjima na kojima nije ugovoren dovoljan broj timova prethodnim natječajem provedenim u ožujku 2015. godine te će dodatnim popunjavanjem Mreže javne zdravstvene službe osiguranim osobama HZZO-a biti dostupnija specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, a za mnoge će to značiti da će u blizini imati liječnika specijalista do kojeg su primjerice ranije morali putovati na drugu destinaciju.

ODLUKE SA 87. SJEDNICE

Ugovoreni novi postupci radi smanjivanja listi čekanja

U svrhu smanjenja liste čekanja na zdravstvenu zaštitu HZZO je na području Grada Zagreba ugovorio provođenje dodatnih 840 postupaka magnetske rezonance (MR) u razdoblju od 1. srpnja do 31. kolovoza 2015. godine.

Provođenje postupka MR obavljat će se u sljedećim ugovornim zdravstvenim ustanovama HZZO-a u Zagrebu:

- Poliklinici „Dr. Ivan Drinković“
- Poliklinici „Maja i Krešimir Čavka“
- Poliklinici „Medikol“
- Poliklinici „Aviva“
- Poliklinici za radiologiju i neurologiju „Dijagnostika 2000“.

Radi smanjenja listi čekanja nakon provedenog natječaja prihvaćene su i ponude za:

1. postupak pomognute oplodnje (IVF) u:
 - Poliklinici „Škvorc“ u Samoboru i
 - Poliklinici „BetaPlus“ u Zagrebu,
2. postupak hiperbarične oksigenoterapije u:
 - Poliklinici „Oxy“ u Zagrebu, Crikvenici, Puli i Dubrovniku
 - Poliklinici „Turjak“ u Osijeku
 - Poliklinici „Marija“ u Zagrebu.
3. za postupak polisomnografije u:
 - Poliklinici „Apnea“ u Zagrebu.

Natječaj za sklapanje ugovora o provođenju dijagnostičko/terapijskih postupaka proveden je po uputi Ministarstva zdravlja kako bi se osiguranim osobama HZZO-a omogućilo da u što kraćem vremenskom roku obave potrebne postupke.

Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

HZZO i nadalje nastavlja s politikom uvrštavanja novih lijekova i novih oblika lijekova na liste lijekova HZZO-a kako bi svojim osiguranim osobama omogućio bolje liječenje i terapiju na teret obveznog zdravstvenog osiguranja.

Na liste lijekova HZZO-a stavljeno je ukupno 77 novih pakiranja lijekova, a riječ je o novim lijekovima, kliničkim paralelama, generičkim paralelama i dodatnim oblicima postojećih lijekova na listi.

Na Osnovnu listu lijekova HZZO-a stavljena su 4 nova lijeka:

- konestat alfa za liječenje nasljednog angioedema (HAE),
- paklitaksel (nab) za liječenje metastatskog adenokarcinoma gušterače,
- vedolizumab za liječenje Crohnove bolesti i ulceroznog kolitisa i
- denosumab za liječenje gigantocelularnog tumora kosti kod adolescenata,

te 48 oblika generičkih paralela i dodatnih oblika postojećih lijekova na listi lijekova, a proširena je indikacija uz lijek sunitinib koji se može primjenjivati i za liječenje GIST-a (gastrointestinalnog stromalnog tumora) u 2. liniji liječenja te uz lijek everolimus koji se može primjenjivati i za liječenje neuroendokrinih tumora s primarnim sijelom u gušterači.

Na Dopunsku listu lijekova HZZO-a stavljena su 4 nova lijeka:

- indapamid + amlodipin za liječenje arterijske hipertenzije
 - ulipristal acetat za liječenje mioma
 - umeklidinij bromid za liječenje KOPB (kronične opstruktivne plućne bolesti) i
 - bromfenak za liječenje infekcija oka,
- te 20 oblika generičkih paralela i dodatnih oblika postojećih lijekova na listi, a proširena je indikacija uz lijek budesonid koji se može primjenjivati i za liječenje mikroskopskog kolitisa.

Preventivni pregledi za branitelje i njihove obitelji u Kninu i Vukovaru

Uz Opću bolnicu Zabok i bolnicu hrvatskih veterana u Zaboku, preventivni pregledi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji na teret sredstava HZZO-a obavljat će se i u Općoj i veteranskoj bolnici „Hrvatski ponos“ Knin za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2015. godine te u Općoj županijskoj bolnici Vukovar za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2015. godine.

HZZO će bolnicama platiti provedenu zdravstvenu zaštitu u visini do 500.000,00 kuna po ispostavljenim računima mjesečno, što ne ulazi u unaprijed određene mjesečne maksimalne iznose (li-

mite) utvrđene Odlukom o privremenim maksimalnim iznosima sredstava za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za navedene bolničke zdravstvene ustanove.

HZZO financira pripravnički staž i specijalizacije

HZZO će financirati pripravnički staž za doktore medicine, doktore dentalne medicine, magistre farmacije i magistre medicinske biokemije u 2015. godini nakon provedenog Javnog natječaja.

Kandidati izabrani nakon provedenog natječaja staž mogu obaviti u bolničkim zdravstvenim ustanovama, poliklinikama i ljekarničkim zdravstvenim ustanovama čiji su osnivači županije i Grad Zagreb, ustanovama hitne medicinske pomoći, domovima zdravlja i zavodima za javno zdravstvo te kod drugih ugovornih subjekata HZZO-a, kao što su poliklinike i ljekarničke zdravstvene ustanove čiji su osnivači druge pravne i fizičke osobe i kod ugovornih privatnih zdravstvenih radnika.

U 2014. godini HZZO je pripravnički staž financirao za 992 pripravnika.

HZZO će plaćati specijalizacije iz obiteljske medicine nakon provedenog Natječaja za specijalističko usavršavanje zdravstvenih radnika iz obiteljske medicine za akademsku 2015/2016. godinu.

Ponude mogu podnijeti ugovorni privatni zdravstveni radnici koji provode primarnu zdravstvenu zaštitu u djelatnosti opće/obiteljske medicine.

Prednost pri odabiru imat će kandidati s područja županija u kojima je prisutna nepopunjenost Mreže javne zdravstvene službe, te kandidati s boljim prosjekom ocjena sveučilišnog diplomskog studija.

Nagrade povodom Svjetskog dana nepušenja

HZZO je povodom Svjetskog dana nepušenja dodijelio nagrade dobitnicima natječaja „Nepu-

šenjem do zdravlja“ u galeriji „Velvet“ u Zagrebu. Prijavljeni su slali svoje autorske fotografije koje su za njih predstavljale dan bez cigarete. Pedeset najkreativnijih autora dobilo je jednogodišnju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a, a ravnateljica HZZO-a Tatjana Prenda Trupec im je uručila njihove narančaste kartice. Nagradni natječaj proveden je u suradnji s časopisom „Gloria“.

HZZO već dugi niz godina obilježava Svjetski dan nepušenja i provodi nagradni natječaj kojem je cilj potaknuti pušače da preispitaju svoju naviku te da se pobrinu za svoje zdravlje i uz to pokažu kreativnost.

Osim što je ozbiljan javnozdravstveni problem, pušenje predstavlja i veliki trošak za zdravstveni sustav.

U 2014. godini je za liječenje bolesti povezanih s pušenjem utrošeno oko 1,1 milijardu kuna iz zdravstvenog budžeta.

U 2014. godini HZZO je pripravnički staž financirao za 992 pripravnika

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnateljica Tatjana Prenda Trupec, mag. ing. el. MBA
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl.iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Obavijest korisnicima obiteljske mirovine i doplatka za djecu

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta potpisao *Sporazum o sadržaju i načinu dostave podataka o statusu učenika za vrijeme redovitog školovanja u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj*.

Potpisivanjem Sporazuma **Zavodu je omogućeno elektroničko preuzimanje podataka iz e-Matice** o statusu učenika, stoga korisnici obiteljske mirovine i doplatka za djecu **više ne trebaju dostavljati potvrde o redovitom školovanju za djecu koja se školuju u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj**.

Korisnici koji imaju prebivalište u inozemstvu ili su polaznici viših škola i fakulteta i **dalje će Zavodu trebati dostavljati potvrde o redovitom školovanju**.

E-Matica je online aplikacija putem koje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta vodi centralizirani sustav najvažnijih podataka o učenicima, djelatnicima i ustanovama osnovnih i srednjih škola.

Potpisivanjem ovog Sporazuma Zavod je od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta dobio pravo pristupa podacima u e-Matici te je uspješno preuzeo podatke o školovanju djece korisnika obiteljske mirovine i djece za koju se koristi doplatka za djecu, u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju u Republici Hrvatskoj.

Izvešće o radu i poslovanju HZMO-a za 2014.

Upravno vijeće Zavoda je na svojoj 36. sjednici održanoj 29. lipnja 2015. usvojilo Izvešće o radu i poslovanju HZMO-a za 2014. i uputilo ga Hrvatskom saboru na prihvaćanje.

U ovom prilogu objavljujemo dio podataka iz Izvešća:

Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u protekloj godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda i prema Godišnjem planu Zavoda koji je donijelo Upravno vijeće.

Na dan 31. prosinca 2014. u Zavodu je bilo evidentirano 1 223 738 korisnika i 1 397 400 osiguranika, tako da je omjer između te dvije skupine iznosio 1 : 1,14. (u 2011. omjer je bio 1 : 1,21, a u 2012. i 2013. bio je 1 : 1,18).

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 36,842 milijarde kn, a rashodi 36,806 milijardi kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 36,365 milijardi kn, što je 99,97% planiranih rashoda za 2014., a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 98,80%.

U 2013. godini mirovine su usklađene ukupno za 2,26%, a udio je mirovinskih rashoda u BDP-u porastao na 11,09%. U 2014. nije bilo usklađivanja mirovina, a udjel mirovinskih rashoda u BDP-u iznosio je 11,19%.

Prosječna je mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za **prosinac 2014.**, umanjena za porez i prirez, iznosila 2.238,85 kn, a njezin je udio u prosječnoj neto plaći u RH za prosinac 2014. iznosio 39,17%.

Prosječna je mirovina u 2014. godini bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila 2.474,16 kn, odnosno

43,28% prosječne neto plaće.

Prosječna je starosna mirovina iznosila 2.480,17 kn ili 43,39% prosječne neto plaće, a prosječna je starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila 2.800,03 kn ili 48,96% prosječne neto plaće za prosinac 2014.

U međunarodnim se publikacijama kao prosječnu mirovinu najčešće navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i samostalnih profesija. Prema navedenim kriterijima, prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih primjenom pravnih propisa Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2014. iznosila je 4.116,52 kn ili 72,02% prosječne neto plaće za prosinac 2014.

Izvešće je dostupno na mrežnoj stranici HZMO-a, u rubrici "Dokumenti".

Izmjena Pravilnika o vođenju matične evidencije

Upravno vijeće Zavoda donijelo je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vođenju matične evidencije HZMO-a, koji je objavljen u Narodnim novinama broj 57 od 27. svibnja 2015. i stupio je na snagu 4. lipnja 2015.

Ovom je izmjenom Pravilnika o vođenju matične evidencije HZMO-a Zavod ovlašten da u slučaju propusta obveznika - pravne osobe da na propisan način (prijavom o prestanku poslovanja) dojavu Zavodu činjenicu prestanka poslovanja Zavod to sam učini korištenjem sustava OIB-a kao servisa koji navedeni podatak preuzima iz Sudskog registra u slučajevima brisanja, stečaja i likvidacije obveznika. Ovako će se osigurati veća ažurnost podataka o obveznicima doprinosa.

KORISNICI MIROVINA - u lipnju 2015.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	503 326	2.469,02 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	7 188	3.428,01 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	87 011	2.149,29 kn
Prijevremena starosna mirovina	164 703	2.329,10 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	46	2.710,36 kn
Invalidska mirovina	138 743	1.844,83 kn
Obiteljska mirovina	230 541	1.881,35 kn
UKUPNO - ZOMO	1 131 558	2.233,91 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS, OSO		
Ukupno	13 183	3.478,63 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	72 297	5.106,58 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 795	2.808,45 kn
SVEUKUPNO	1 223 833	2.420,20 kn
PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međun. ugovora - isplata u lipnju 2015. -	Iznos u kunama	Udio u plaći za travanj 2015.
Prosječna mirovina za svibanj 2015.	2.472,81 kn	43,57%
Prosječna starosna mirovina za svibanj 2015.	2.724,92 kn	48,01%
Prosječna starosna mirovina za svibanj 2015. sa m. stažem od 40+ godina	4.093,28 kn	72,12%
NAJVIŠA I NAJNIŽA MIROVINA u lipnju 2015.	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA umanjena za porez i prírez
Najviša mirovina	1 637	6.084,06 kn
Najniža mirovina	208 955	1.419,18 kn
Korisnici mirovina - muškarci (45,69%)		559 173
Korisnici mirovina - žene (54,31%)		664 660
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1 : 1,18
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s m.stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		13,84%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		19,32%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		70 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja		3.049.000.000 kn

Od obrade mirovina za svibanj 2015. (isplata u lipnju 2015.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, NN br. 112/2013.) obustavljena je isplata mirovine za 2 299 korisnika (51 korisnika mirovine s prebivalištem u RH i 2 248 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Za nakladnika:
Srećko Vuković

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću

Ako ste kupili neispravan proizvod na akciji ili sniženju, imate ga pravo zamijeniti. Ali nemate pravo reklamirati proizvod na kojem je bilo označeno da ima grešku

Kako zamijeniti neispravan proizvod?

Što kad proizvod koji ste kupili nije ispravan? Pravo potrošača da ostvari svoje pravo zaštite kod materijalnih nedostataka proizvoda ili nekorektnog izvršenja usluge je osnovno potrošačko pravo i treba biti omogućeno svim potrošačima, a posebno ranjivim kategorijama u koju spadaju umirovljenici.

Trgovci i kupci svakodnevno ulaze u međusobne pravne odnose čime stječu određena prava i obveze, no njihov položaj se bitno razlikuje od onih koji sklapaju građanskopravne ili trgovačke ugovore.

Element koji u potrošačkim ugovorima nedostaje jest ravnopravnost. Činjenica je da je potrošač slabija strana na tržištu te da trgovac raspolaže sa više znanja i informacija o proizvodima koje prodaje, što može dovesti do neravnoteže na tržištu na štetu potrošača. Upravo zbog toga je zaštita potrošača nužna i to je osnovna zadaća nacionalnog i europskog zakonodavstva.

Hrvatska priča

Kako je to u Hrvatskoj? Unatoč tome što današnji propisi pružaju visoku razinu zaštite pojedinca kao potrošača, potrošačka prava se krše svakodnevno, što zbog neznanja kupaca, a što zbog neprimjerenog ponašanja trgovaca.

Temeljna prava koja se Zakonom osiguravaju su:

- pravo na informiranje i edukaciju koje omogućuje potrošačima pristup potpunim i istinitim informacijama o proizvodu i usluzi koja se pruža, tako da potrošač može donijeti odgovarajuću odluku o izboru i kupnji;
- pravo na sigurnost obuhvaća pravo na kupovanje sigurnih proizvoda i usluga;

- pravo na pritužbe kojim potrošači mogu izraziti svoje nezadovoljstvo kupljenim proizvodom ili pruženom uslugom.

Temeljni cilj sklapanja potrošačkih ugovora jest da se potrošaču pruži odgovarajući proizvod ili usluga. Jedan od najčešćih problema za ispunjenje je postojanje određenih materijalnih nedostataka.

Stariji potrošači često nisu sigurni što sve spada u materijalne nedostatke, pa ne reklamiraju kupljeni proizvod. Zato je vrlo važno naučiti da materijalni nedostaci postoje:

- ako proizvod nema potrebna svojstva za svoju redovitu uporabu ili za promet;
- ako proizvod nema potrebna svojstva za posebnu uporabu za koju je kupac nabavlja, a koja je bila poznata prodavatelju ili mu je morala biti poznata;
- ako proizvod nema svojstva i odlike koje su izrijekom ili prešutno ugovorene, odnosno propisane;
- kad je prodavatelj predao proizvod koja nije jednaka uzorku ili modelu, osim ako su uzorak ili model pokazani samo radi obavijesti;
- ako proizvod nema svojstva koja inače postoje kod drugih robe/usluge iste vrste i koja je kupac mogao opravdano očekivati prema naravi robe/usluge, posebno uzimajući u obzir javne izjave prodavatelja, proizvođača i njihovih predstavnika o svojstvima robe/usluge (reklame, označavanje stvari i dr.);
- ako je proizvod nepravilno montiran pod uvjetom da je usluga montaže uključena u ispunjenje ugovora o prodaji;
- ako je nepravilna montaža

posljedica nedostataka u uputama za montažu.

Prvi korak: pisani prigovor trgovcu

U slučaju kršenja njegovih prava, pa tako i u ovom slučaju, potrošač može podnijeti pisani prigovor trgovcu. Naime, obveza je trgovca da omogućiti potrošaču podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama te putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte. Na podneseni prigovor on mora odgovoriti u pisanom obliku u roku od 15 dana.

Ako trgovac pruža javnu uslugu (npr. prijevoz putnika u javnom prometu, distribucija električne energije, distribucija komunikacijskih usluga, itd.), dužan je osnovati i povjerenstvo za reklamacije potrošača, u kojem trebaju biti zastupljeni i predstavnici udruga za zaštitu potrošača, putem kojih potrošač može uputiti i daljnji prigovor u slučaju nezadovoljstva odgovorom na pisani prigovor. Povjerenstvo mora pisano odgovoriti potrošačima na zaprimljene reklamacije u roku od 30 dana od dana zaprimanja.

Ne trebate vratiti proizvod

Kod postojanja materijalnih nedostataka, potrošač kao kupac nije obavezan pregledati proizvod, ali je obavezan obavijestiti prodavatelja na opisani način o postojanju nedostataka (vidljivih i skrivenih) u roku od dva mjeseca od dana kad je otkrio nedostatak, a najkasnije u roku od dvije godine od prijelaza rizika na potrošača, tj. predaje proizvoda (makar trgovac u svojim prostorijama oglašava kraći rok).

Kao dokaz svoje kupnje, kupac treba priložiti račun, jer je račun najprostiji oblik potrošač-

Piše: Mirjana Pavačić-Pender, glavna tajnica Sindikata umirovljenika Hrvatske

kog ugovora, koji obvezuje i potrošača i trgovca.

Pretpostavlja se da je nedostatak postojao u vrijeme prijelaza rizika ukoliko se pojavio u roku od šest mjeseci od prijelaza rizika, osim ako prodavatelj ne dokaže suprotno ili suprotno ne proizlazi iz naravi proizvoda ili naravi nedostatka. Primjerice, ako trgovac odbije prigovor navodeći da je sam kupac prouzročio nedostatak, bitan je trenutak pojave nedostatka. Ako se pojavio u roku od šest mjeseci od kupnje, teret dokazivanja da je kupac prouzročio nedostatak je na trgovcu, a ako se pojavio nakon tog roka, kupac je dužan dokazati da nije prouzročio nedostatak.

Što može tražiti kupac?

Ako je pravodobno obavijestio prodavatelja, kupac može po svom izboru:

- zahtijevati od prodavatelja da nedostatak ukloni;
- zahtijevati od prodavatelja da mu preda drugu stvar bez nedostatka;
- zahtijevati sniženje cijene;
- izjaviti da raskida ugovor i zatražiti povrat novca.

Bez obzira što je izabrao, kupac ima pravo i na popravljavanje štete (naknada štete koja je uzrokovana nedostacima proizvoda). U slučaju da se radi o neznatnom nedostatku, kupac nema pravo na raskid ugovora, ali ima pravo izabrati između ostalih zakonskih mogućnosti.

Ako kupac zahtijeva ispunjenje ugovora, prodavatelj je dužan ispuniti svoju obvezu u razumnom roku. Rok varira i ovisi o konkretnoj stvari i samim nedostacima. Troškove otklanjanja nedostatka i predaje drugog proizvoda bez nedostatka snosi prodavatelj. Popravak ne smije stvoriti dodatne troškove kupcu. Ukoliko trgovac u razumnom roku ne popravi proizvod, odnosno ne preda novi - bez nedostatka, kupac zadržava pravo zahtijevati sniženje cijene ili raskid ugovora (povrat novca). Ako je kupac već ostvario sniženje cijene, a s vremenom se otkrije novi nedostatak, može zahtije-

vati novo sniženje ili raskinuti ugovor.

Možete zamijeniti i proizvod na sniženju

Prava kupca koji je pravodobno obavijestio prodavatelja o postojanju nedostatka gase se nakon isteka dvije godine, računajući od dana odašiljanja obavijesti prodavatelju, osim ako je prodavateljevom prijevarom kupac bio spriječen da ih ostvari. Također, ako je kupac propustio obavijestiti prodavatelja o nedostatku u zakonom predviđenom roku ili se nedostatak pokazao nakon proteka dvije godine od predaje stvari, on gubi prava koja mu pripadaju na temelju prodavateljeve odgovornosti. No, ako je taj nedostatak bio poznat prodavatelju ili mu nije mogao ostati nepoznat, kupac zadržava prava.

Kupac ima sva navedena prava bez obzira da li je proizvod kupio na sniženju, rasprodaji ili akciji. No, ako se proizvod prodaje po sniženoj cijeni od redovne zato jer ima grešku, a fizički je odvojen od drugih proizvoda te je jasno, vidljivo i čitljivo označeno da se radi o proizvodu sa greškom, kupac nema pravo na reklamaciju zbog materijalnog nedostatka jer se smatra da je s njim bio upoznat.

Što s proizvodima s garancijom?

Posebna situacija postoji kada je kupac pri kupnji dobio jamstvo za ispravnost prodane stvari, tj. garanciju. Tada on može zahtijevati od prodavatelja i proizvođača (ovisno o tome tko izdaje jamstvo) popravak ili zamjenu robe u tijeku jamstvenog roka, bez obzira na to kad se nedostatak pojavio. U ovom slučaju je kupac u boljoj poziciji jer za reklamaciju nije ograničen rokom od dva mjeseca otkako je otkrio nedostatak. Troškove i rizik za propast ili oštećenje robe za vrijeme popravka odnosno zamjene snosi prodavatelj, odnosno proizvođač. U slučaju manjeg popravka jamstveni rok se produljuje za onoliko koliko je kupac bio lišen uporabe stvari, no ako je zbog neispravnosti izvr-

šena zamjena stvari ili njezin bitni popravak, jamstveni rok počinje ponovno teći od izvršenja zamjene odnosno od vraćanja popravljene stvari.

Ako prodavatelj ne izvrši zatraženo u razumnom roku, kupac ima pravo na raskid ugovora ili sniženje cijene te pravo na popravljavanje štete. U svakom slučaju, pravila koja reguliraju garanciju ne isključuju primjenu pravila o odgovornosti prodavatelja za nedostatak stvari pa kupac može iskoristiti zakonska prava koja mu pripadaju bilo po jednoj ili po drugoj osnovi (npr. ako je jamstveni rok kraći od zakonskog, kupac može protekom jamstvenog roka zahtijevati svoja prava do isteka zakonskog pridržavajući se subjektivnog roka od dva mjeseca).

Starije osobe obično doživljavaju reklamaciju kao stvaranje konflikta, pa prihvate prvi prijedlog prodavatelja. Nemojte to učiniti, iskoristite sve svoje pravne mogućnosti i prava!

Možete li vratiti i ispravan proizvod?

Ukoliko kupljeni proizvod nema materijalnih nedostataka, ali je kupac nezadovoljan ili se jednostavno predomislio, može se obratiti trgovcu sa zamolbom da se proizvod zamijeni za drugi ili da se vrati novac, iako trgovac nije dužan istome i udovoljiti jer ne postoji takva zakonska obveza.

Unatoč tome, trgovac može izaći u susret kupcu djelujući u skladu sa dobrom poslovnom praksom. Iznimka su proizvodi kupljeni izvan poslovnih prostora trgovca te ugovori sklopljeni na daljinu gdje se potrošači dodatno štite zbog okolnosti u kojima su ti ugovori sklopljeni. Zakonom je određeno da potrošač ima pravo jednostrano raskinuti takav ugovor, ne navodeći razloge za to, u roku od 14 dana od sklapanja ugovora.

Ukoliko potrošač pisanim prigovorom ne uspije ostvariti svoja prava, može trgovca prijaviti tržišnoj inspekciji Ministarstva gospodarstva. Ako inspektor tijekom nadzora utvrdi određene nepravilnosti, rješenjem će narediti trgovcu otklanjanje istih.

Starije osobe obično doživljavaju reklamaciju kao stvaranje konflikta, pa prihvate prvi prijedlog prodavatelja. Nemojte to učiniti, iskoristite sve svoje pravne mogućnosti i prava

Tulum do zore

Godišnja izvještajna skupština Podružnice SUH-a Podsljeme održana je 20. lipnja 2015. u prepunoj dvorani Društvenog doma u Bidrovcu, u nazočnosti brojnih članova Podružnice Podsljeme. Skupštini su prisustvovali i gosti iz susjednih podružnica, predstavnici Mjesnog odbora Markuševec, predsjednik Gradske četvrti Podsljeme Krešimir Kompesak te predsjednica Povjereništva SUH-a za grad Zagreb Biserka Budigam.

Predsjednik podružnice Ivan Ročić pozdravio je delegate, goste i sponzore te podnio izvještaj o radu iz kojeg je razvidna bogata aktivnost ove podružnice. Bila je tu i proslava Martinja uz pjesmu i ples, obilježavanje Valentinova plesnom zabavom i prigodnom tombolom, a svakako i zajednički doček ove godine

U Markuševečkoj Trnavi, zahvaljujući SUH-ovcima, zasjala je pet metara visoka, bogato ukrašena Božićna jelka. Na

dan Svetog Nikole kod kapelice u Markuševečkoj Trnavi, umirovljenici su razveselili mališane prerušivši se u Svetog Nikolu i Krampusa te se družili s djecom. Više puta upriličena su gostovanja dramskih družina KUD Dubrava /Studentski grad/ i „Veseli pajdaši“ /Granešinski Novaki/.

Organizirani su izleti brodom na Brijune, u Selce, Njivice, Malinsku, ali i toplice Adamovec i Jezerčica. Svake treće subote u mjesecu priređuju se plesne zabave u Društvenom domu Bidrovec. Tu su i zajednički izleti sa susjednim podružnicama Miroševac, Granešinski Novaki i Studentski grad kao i posjete Kumrovcu, Klanjcu, Fužinama, Vrbovskom i OPG-u Martin na Muri.

Članovi podružnice Podsljeme sudjelovali si i u aktivnostima iniciranim od strane SSSH i SUH-a - na 2. Sportskim susretima SUH-a grada Zagreba, na pro-

motivnom izletu u Thalasoterapiju /Crikvenica/, na okruglom stolu Pravo na zdravlje starijih osoba; na Trgu bana J. Jelačića bili su na prosvjedu Akcija solidarnosti „Siguran rad = Sigurna mirovina“, zatim na motivacijskom skupu Višnje Fortune za EU parlament, prisustvovali su Prvosvibanjskom prosvjednom mimohodu Radnička cesta - Maksimir, podržali su i prikupljali potpise protiv monetizacije ceste.

Povodom blagdana Svetog Šimuna, istovremeno i Dana Mjesnog odbora Markuševec, 28. listopada 2014. na „Danu otvorenih vrata“ prezentirali su aktivnosti podružnice. Svi su izvještaji usvojeni, a rad vodstva Podružnice Podsljeme pohvaljen. Priređen je i prigodni domjenak pripremljen rukama članica Nade Ročić, Alberte Kirin, Ljiljane Putak, Slavice Vlainić i Vlaste Lelić. Uz pjesmu, ples i glazbu u živo veselje je potrajalo duboko u noć.

INA - ZAGREB

Suradnja sa svima

Izvještajna skupština Podružnice SUH-a INA-e održana je 2. srpnja u prostorijama INA-e u Šubićevoj ulici, koje članovi Podružnice redovno koriste jednom tjedno za svoje susrete i druženja. Predsjednica Dubravka Donelli u izvještaju je naglasila suradnju i zajedničke aktivnosti s drugim udrugama INE, kao i Klubom umirovljenika, pohvalivši suradnju s Udrugom umirovljenika HRT-a s kojima koriste mogućnost posjeta kazalištima i glazbenim događanjima po vrlo povoljnim cijenama.

Potpredsjednica SUH-a Biserka Budigam je kratko upoznala Skupštinu s inicijativama i projektima SUH-a s radom Polivalentnog savjetovišta, te naročito s „Glasom umirovljenika“ koje redovno informira članove o najznačajnijim problemima umirovljenika i starijih osoba i aktivnostima koje poduzima SUH.

Nakon službenog dijela, prisutnima je poslužen vrlo ukusan ručak, a uslijedilo je nekoliko sati čavrljanja i srdačno „doviđenja u nekoj drugoj prilici“.

Podrška SUH-a hrvatskoj Alzheimer Alijansi (HAA)

SUH je potpisao kolektivnu pristupnicu za rad i aktivno sudjelovanje u aktivnostima HAA/Hrvatske Alzheimer Alijanse, koja je formirana na inicijativu Hrvatskog društva za Alzheimerovu bolest i psihijatriju starije životne dobi Hrvatskog liječničkog zbora i Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest. Cilj je aktivno sudjelovanje u izradi, usvajanju i provođenju hrvatske strategije za borbu protiv Alzheimerove bolesti i ostvarenje značajnije i dugoročnije koristi za oboljele i članove njihovih obitelji. SUH je imenovao potpredsjednicu SUH-a Biserku Budigam za predstavnicu u HAA.

Izlet u nepoznato

Članovi Podružnice SUH-a Split posjetili su "raj na zemlji". Naime, 50 članova po prvi put su se otputili u nepoznati kraj. Posjetili su Štrbački buk koji je u neposrednoj blizini Donjeg Lapca, 24 metra visoki vodopad na rijeci Uni na nadmorskoj visini od 294 metra.

Pred samim ulaskom u svoj prvi veći kanjon Una se obrušava niz predivni Štrbački buk. Splitski SUH-ovci su bili oduševljeni ljepotama prirodnih vodopada, koji kad se jednom vide, nikad se ne zaboravljaju.

Uživanje u igri riječnih brzaka upotupio je Mičo Martinović izlažući o ljepotama i povijesti. A ovakav put u nepoznato morat će se ponoviti. (Asja Tomin)

VRGORAC

Kod kraljeva, Jose i Dalibora

Kad se ode posjetiti kraljevski grad Nin, kako su to učinila 33 člana Podružnice SUH-a Vrgorac 20. lipnja, onda u mislima ostane doživljaj za pamćenje. Uz pratnju turističke voditeljice izletnici su obišli povijesno kulturne spomenike, muzej i solanu te se detaljno upoznali s bogatom poviješću i znamenitostima Nina.

Nakon ručka kod Jose u Sukošanima, navratili su i u Biograd na moru, gdje ih je dočekao Vrgorčanin Dalibor Čepo i upoznao s gradom. Komentar sudionika? „Imali smo sreće da nas je pratilo lijepo vrijeme! Drugi put idemo u dubrovačko područje, već krajem kolovoza ili početkom rujna.“ (Miro Jović)

TREŠNJEVKA SJEVER

Konačno obnovljena podružnica

Konačno je 17. lipnja o.g. u prostorijama Mjesnog odbora Nikola Tesla, u Zagrebu obnovljen rad Podružnice SUH-a Trešnjevka Sjever, na čije čelo je izabrana predsjednica Vesna Bečić. Nakon teškog razdoblja, ova podružnica je započela agilno i s namjerom okupljanja umirovljenika s Trešnjevke i poticanja na sudjelovanje u bogatim aktivnostima gradskog SUH-a. Obnoviteljsku skupštinu je otvorila predsjednica Gradskog povjereništva SUH-a Grada Zagreba, a u radu je sudjelovala i predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović, ko-

ja i sama stanuje u tom zagrebačkom kvartu. Izabrano je i predsjedništvo, gdje su uz predsjednicu Vesnu, njezin zamjenik Zdenko Kasunić, tajnica Tina Ružičanin, te blagajnik Ivica Bečić.

Usvojen je program rada za iduće razdoblje, koji je možda skroman ali vrlo koristan. Napomenuto je da će u mjesečnom Glasu umirovljenika članovi dobiti informacije o povlasticama za robe i usluge koje mogu koristiti kao članovi SUH-a, a redovno će se organizirati i mjerenje šećera i tlaka. Čestitamo obnovljenoj podružnici!

ŽENSKI ODBOR FERPA-E

Žene za europsku minimalnu mirovinu

Novoimenovana članica Ženskog odbora FERPA/Europske federacije za umirovljenike i starije osobne, Bruna Jovanović iz Pule, sudjelovala je na sastanku Odbora 19. lipnja u Briselu. Rasprava se vodila o položaju umirovljenica u Europskoj uniji, gdje one imaju prosječnu mirovinu za 40 posto nižu od muškaraca, što je odraz njihovog specifičnog položaja u balansiranju obveza obitelji i rada.

Od FERPA-e se traži da više pozornosti posveti praćenju i analiziranju položaja starijih žena, ali i više truda u promicanju žena na više dužnosti u EU. Posebno se očekuje zalaganje matične europske organizacije u nastojanju da se na razini EU uvede minimalna mirovina. Interno je zaključeno da se od FERPA-e očekuje da u svojem Statutu detaljno razradi odredbe koje će omogućiti paritetni udjel žena u svim tijelima odlučivanja.

MIROŠEVEC

„Glumci“ na skupštini

Redovna godišnja izvještajna skupština Podružnice Miroševac održana je 14. svibnja u prisustvu gotovo svih članova. Naime, Izvršni odbor ima običaj da izvanredno dobro pripremi službeni dio sve podnesene konkretne izvještaje ranije dostavi svim članovima. Zbog toga radni dio okupljanja prolazi relativno, kako bi što više vremena ostalo za bogatu zakusku, druženje i ples.

Tako je bilo i ove godine. Predsjednica Povjereništva SUH-a Zagreb, Biserka Budišam pozdravila je sve prisutne članove i

goste, te naglasila da je ovo jedna od aktivnijih podružnica koja sudjeluje u svim aktivnostima SUH-a, a koja se iznimno istaknula u izradi filmića za Projekt „Zaustavimo ekonomsku zloupotrebu starijih osoba“.

Plesom su Miroševčani pokazali privrženost svojoj lokalnoj sredini i tradiciji izvedbom i uvijek prisutnog „drmeša“. Na žalost, nakon skupštine predsjednik Podružnice Ivan Mickovski je pretrpio ozbiljne zdravstvene teškoće, te mu i ovim načinom upućujemo želje za što hitnije ozdravljenje.

VRBOVEC

Malo kuna, veliko srce

Podružnica SUH-a Vrbovec svečanom je sjednicom obilježila 20 godina djelovanja. Naime, pod okriljem Sindikata umirovljenika Hrvatske i Saveza samos-

talnih sindikata, ova je podružnica osnovana još 16. lipnja 1995. godine.

Presjek rada u proteklih 20 godina prikazala je predsjednica vrbovečkog

SUH-a Božica Grdan, koja je između ostalog naglasila brojne odrađene humanitarne akcije i pomoć starijim osobama, održana predavanja na temu zdravstvenih poteškoća, organizirane izlete u turistička mjesta, zajedničke proslave blagdana, te redovno aktivno sudjelovanje u manifestaciji Kaj su jeli naši stari.

Podsjetila je i na brojne uspjehe iz dugih godina djelovanja, na zaštitu prava starijih osoba, ali i pobjedu s povratom duga umirovljenicima. „Sve aktivnosti provodimo s vrlo skromnim sredstvima, jer je ekonomska kriza smanjila donacije. Naš je rad stoga volonterski, sve aktivnosti i materijalne troškove podmirujemo iz članarine i vlastitim prihodima naših članova“, naglasila je Grdan.

Na kraju svečane sjednice, članovima SUH-a podijeljene su nagrade i priznanja za 20 godina djelovanja.

BJELOVAR

Disanje na plaži

Članovi bjelovarske podružnice SUH-a kažu kako slijede svoje programske planove kojima je cilj podizanje kvalitete života i zdravlja članova. Tako je Podružnica SUH-a Bjelovar za svojih tridesetak članova organizirala boravak u Thalasoterapiji - Crikvenica u razdoblju od 7. do 13. lipnja 2015.

Boravak uz uputnicu uključio je i preglede liječnika specijalista za liječenje u prvom redu bolesti dišnih organa te lokomotornog sustava, a i raznolike individualne terapije. Smještaj u Vili Dalmacija na samoj obali mora oduševio je sve sudionike ovog divnog odmora, te

ostavio nezaboravne dojmove. Nekima su najzanimljivije bile vježbe disanja na plaži u jutarnjim satima, dok su druge privlačili raznoliki sadržaji koje nude morske aktivnosti ili uživanje u ljepoti Crikvenice i okolice. Na povratku u Bjelovar, sudionici ovog putovanja razgledali su svetište Majke Božje Trsatske, proglašeno svetim mjestom još davne 1367. godine. Što zaključiti nego da je Podružnica Bjelovar prava organizacija za okupljanje umirovljenika i osmišljavanje sjajnih programa za poboljšanje kvalitete života.

dali su svetište Majke Božje Trsatske, proglašeno svetim mjestom još davne 1367. godine. Što zaključiti nego da je Podružnica Bjelovar prava organizacija za okupljanje umirovljenika i osmišljavanje sjajnih programa za poboljšanje kvalitete života.

DUBROVNIK

Vesna Mijović - nova predsjednica!

Deseta skupština Podružnice SUH-a Dubrovnik, održana 15. lipnja o.g. nije bila samo izvještajna, već i izborna. Naime, kako je na vlastiti zahtjev, zbog zdravstvenih razloga, dosadašnji kratkotrajni predsjednik Lukša Lucianović razriješen dužnosti, za novu predsjednicu je izabrana dugogodišnja članica i aktivistica Vesna Mijović, umirovljena profesorica hrvatskog jezika. Bila je to i prigoda da se svi podsjetite gospara Iva Sršena, koji je godi-

nama srčano vodio dubrovačku i županijsku organizaciju.

Skupštini su nazočili i brojni gosti - potpredsjednik HSU-a Hrvatske Ivo Margaretić, predsjednica Matice umirovljenika za Dubrovnik Luce Gvozden, predstavnic gradске organizacije HSU Luce Šalja, te županijski povjerenik SUH-a Ante Mandić.

Dosadašnji predsjednik Lucianović izvijestio je kako se intenzivno radilo, slavilo

Vesna i Ante - udarno dalje!

lo, putovalo, ali i humanitarno djelovalo, pa je tako SUH uručio i 83 „paketa pažnje“ potrebitim članovima.

NOVE I BOLJE POVLASTICE ZA ČLANOVE SUH-a!

Na web stranici Sindikata umirovljenika Hrvatske (www.suh.hr) redovito se mogu naći obnovljene informacije i nove mogućnosti za kupnju roba i usluga uz ovjerenu člansku iskaznicu SUH-a. Tamo objavljujemo i većinu sklopljenih poslovnih ugovora. Objavom informacija u Glasu umirovljenika možemo potaknuti članove i predsjednike podružnice te županijskih povjereništava da iz ugovora iščitaju brojne mogućnosti za veliku SUH-ovsku obitelj. Naša potpredsjednica Milica Čavkić, zadužena i za povlastice, marljivo radi, pa eto i novih poslovnih partnera.

A. NOVI UGOVORI

1) Valamar Riviera d.o.o. Stancija Kaligari 1 52440 Poreč;
tel.: 052/408-000

Ugovorene cijene usluga odnose se isključivo na članove SUH-a, i to 5 posto popusta na ugovorene cijene za minimum 15 osoba.

a) Poreč

Hoteli: Dijamant, Cristal, Riviera club Tamarić i Isabella nude svoje smještajne i ugostiteljske usluge po posebnim cijenama samo za članove SUH-a, kao i svi drugi članovi velike obitelji Valamara Rivijere.

Smještajni objekti za grupe korisnika određuju se sukladno raspoloživosti kapaciteta.

b) Rabac

Hoteli: Valamar Sanfior i Valamar Bellevue

c) Krk

Hotel Koralj

2.) Terme Laktaši d.o.o., BiH

tel.: +387 (0) 532-256

Zdravstveno turistički centar - Hotel «San»

Članovima SUH-a uz predočenje članske iskaznice odobrava se 20 posto popusta na sve usluge iz programa djelatnosti (uključena zdravstvena rehabilitacija).

Međutim, kako je SUH dogovorio **posebne 3-dnevne i 10-dnevne aranžmane po posebno povoljnim cijenama i uz bogate programe**, Terme Laktaši su trenutno po povoljnosti za SUH-ovce destinacija bez premca.

B. OBNOVLJENI UGOVORI

1) Terme Tuhelj d.o.o. 49215 Tuhelj, Ljudevita Gaja 4; tel.:049/203000

Grupni korisnici: bazen, vođeni planet s ručkom od tri slijeda 60-85 kn - ovisno o danu dolaska.

Individualni korisnici - sa smještajem 15 posto popusta na redovne cijene paketa usluga (minimalno 2 noćenja).

20 posto popusta na redovne cijene korištenja bazena (minimalno 2 noćenja).

2) Hotel Kras, Krapinske toplice,

A. Mihanovića 2; tel.: 049/202-202

Grupni korisnici: puni pansion - dvokrevetna soba 190 kn po osobi, jednokrevetna soba 220 kn po osobi.

Individualni korisnici:

- dvokrevetna soba - puni pansion 200 kn po osobi

- jednokrevetna soba - puni pansion 230 kn po osobi

- dvokrevetna soba - polupansion 180 kn po osobi

- jednokrevetna soba - polupansion 210 kn po osobi

Dodatne pogodnosti za članove SUH-a: 20 posto popusta za korisnike usluga hotela temeljem uputnice HZZO-RH (minimum 5 noćenja).

3) Lječilište «Reumal» Fojnica, Banjska 1, BiH

tel.: +387 30 838 800

Fizikalna rehabilitacija bogate ponude - 470 KM ili 400 KM, ovisno o razdoblju
Program balneo terapije - 390 ili 320 KM, ovisno o razdoblju.

Smještaj u kvalitetnim dvokrevetnim sobama, puni pansion.

10 posto popusta na cjelokupni program za individualne korisnike (s članovima obitelji), usluga lječilišta, uz predočenje članske iskaznice SUH-a.

4) Terme Stubaki d.o.o., Toplička 97, Donja Stubica

Hotel Matija Gubec

10 posto popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe ili usluga.

Okvirni sporazum o suradnji potpisan je i s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta u Zagrebu, Trg Maršala Tita 14, 10.000 Zagreb - o volontiranju studenata 2. i 3. godine u Pravnom savjetovalištu SUH-a.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva:

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Pobuna baka

Mi, bake i djedovi, preuzimamo daleko teže obveze nego što nam može propisati neki suhoparni zakon, jer je zakon ljubavi prema djeci i unucima daleko snažniji i vrijedniji, a mi još uvijek u njega vjerujemo i više mu služimo

Postala sam baka! Kako to zvuči gordo! Najviše na svijetu sam to željela! I jedva sam čekala da je ugledam, pa da je dođem i primim u svoje naručje. Mjesecima sam maštala o našem prvom susretu i konačno - evo je! Ljepša je i nego što sam očekivala - posve jedinstvena! Prošla su dva mjeseca a zanos me još uvijek nije napustio. Dobila sam, mislim, još jednu lijepu i značajnu ulogu u vječnom kazalištu života.

I tako, iz dana u dan još uvijek primam čestitke od prijatelja i poznanika. Ali, uz čestitku ide svakako i poneki savjet. Osobito su me zaintrigirali oni koji počinju ovako: „Krasno je biti baka, ali vidjet ćeš ti svoje...“ I tu počinje priča moje stare prijateljice. Dobila je unuka. Nitko sretniji od nje. Ona je doista stara baka, ne toliko po godinama, koliko po „radnom“ stažu na uvijek slobodnom „radnom“ mjestu, na kojem, kaže ona, nema ni radnog vremena, jer to je rad od sada do vječnosti, u svim smjenama.

U vrijeme početka „bakovanja“ još je radila i sjećajući se svojih početaka u ulozi majke, vjerovala je da treba pomoći svojoj kćerki koja je tek osnovala obitelj. Sjetila se osjećaja samooće u novom, neprijateljskom gradu i odlučila je biti „desna ruka“ svojoj kćeri koja je bila „nježnija“ od nje i koja nije toliko spretna i brza u obavljanju kućanskih poslova. Jurila je tako svakodnevno s posla u stan kćeri, koja nije stigla skuhati ručak za sebe i supruga (mama ionako jede kod „svoje“ kuće), popeglala bi rublje i pospremila stan, jer kćeri vrijeme proleti kao tren u brizi i poslu oko sina. I mama više nije mama, nego sve više postaje baka, u stalnom pogonu.

Sve češće čuje: „Sada si baka, a deda bu se snašel doma bez tebe, jer si mu spremila sve za jesti, pa nek' si sam zeme“. Dogovorila se s prijateljicama da idu u kino, ali kćerka jedinica joj milozvučnim glasom odcvrkuće: „Pa mama, zar su ti prijateljice važnije od unuka?“ Pa je tako ostala još samo „po-

peglati rublje, posisati stan, pospremiti kuhinju... i prođe prva godina.

Kćerka kreće na posao, unuk u jaslice. Počinju prve prehlade i pobolijevanja unuka. Kćerka od straha da ne izgubi posao predlaže mami da ona zamoli svoju doktoricu bolovanje i ostane kod kuće dok unuk ne ozdravi. I tako nekoliko puta tijekom godine. Uskoro je uslijedio novi prijedlog baki: „Imaš 15 godina radnog staža, bolesna si, pa odi u invalidsku mirovinu“. Naravno, „mali princ“ unuk je važniji i jači od bakinih stavova i mišljenja, jer emocije „zamagljuju“ razboritost.

Baka odlazi u „zasluženu“ mirovinu, ali ne daj Bože u nekakav „nezdravi“ mir. I tako mama, odnosno baka, mijenja svoj „loš“ način života, za mnogo korisniji i bolji. U međuvremenu je postala baka i jedne unuke, pa je dan bio još pretrpaniji obvezama.

Unuk je danas student i često navraća baki, ali samo u prolazu da nešto „prezalogaji“ jer mama nije ništa stigla skuhati ili da iznudi barem kojih stotinjak kuna za kavu s društvom, jer je otac u međuvremenu ostao bez posla, a premlad je za mirovinu. I tako je baka ostala sama, jer je djed u međuvremenu umro. Mirovina joj je jedva dostatna za režije, pa joj sada kći jedinica predlaže da ide u dom, a stan da unuci koja „ima ozbiljnog dečka“ pa bi se rado udala čim završi srednju školu.

Moja prijateljica sada razmišlja kada je to i zašto završio njen normalan život? Sada se pokušava vratiti starim prijateljima ili pronaći nove u nekoj udruzi umirovljenika, sebi slične ljude. A kćer drži da je sebična jer mogla je pomoći rješavanjem stambenog pitanja stanom?!

Druga prijateljica ima troje djece i šest unuka. Svako ima svoju obitelj, a ona ponekad „putuje“ od kuće do stana, od jednog do drugog, da bi do kraja ispunila i odigrala ulogu bake!

Ili jedna suradnica, koja ima dva oženjena sina koja mi kaže kako ju je jedna prijateljica kad je otišla u mirovinu pitala „na kojoj si adresi danas dežurna“

jer je često uskakala u obiteljske obveze svojih sinova. Danas i sama „servisira“ obitelj i dva unuka svoje kćeri i nikad se ne zna „na kojoj je adresi“!

Jedna od mojih poznanica ima samo jednog unuka, ali razvedenu kćer. Ponekad mi se čini da se previše daje svojoj kćeri, ali u potpunosti je razumijem pa i odobravam njenu angažiranost, jer je emotivno jača i zrelija od kćeri. No, ponekada se osjeća razočarano, možda čak i povrijeđeno zbog netaktičnih postupaka kćerke.

Imaju li bake pravo na svoj život? Imaju li obvezu cijeli život služiti svojoj djeci, pa onda i unucima? Većina ljudi smatra da je to naša „sveta“ dužnost, pa onda to tako i prihvaćamo! Prihvaćamo to s ljubavlju i ne žalimo se, ali nekad vjerojatno ne vidimo svu zbilju, koja nam se ispod spuštenih vjeđa čini nekako mekanija i nježnija. Poručujem vam: imamo pravo na tihi bunt, na tihu pobunu.

Ali, obiteljski zakon nas također obvezuje: navodi da su djedovi i bake dužni brinuti za svoju unučad, čak i plaćati alimentaciju, ako to ne čine njihova djeca.

Ne želim polemizirati sa zakonima, jer mi sami sebi određujemo daleko više obaveza nego što smo ih spremni preuzeti; preuzimamo daleko teže obveze nego što nam može propisati neki suhoparni zakon, jer je zakon ljubavi prema djeci i unucima daleko snažniji i vrijedniji, a mi još uvijek u njega vjerujemo i više mu služimo.

Imamo upravo u ime te beskrajne ljubavi i davanja pravo i na poneku sitnu pobunu, često samo zbog očuvanja vlastite osobnosti i bijega u svijet neostvarenih želja. Ipak moja unuka daje novi plemenitiji smisao mog preostalog dijela života; obnavljam uspomene i slike iz vlastitog djetinjstva, ali i svega doživljenog kroz odrastanje moje kćeri.

Zbog svega toga, naše će pobune ostati u našim „ćakulama“ uz kavu i na grupnim domjencima za dušu. Živjele unuke i unuci!

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Dupla kapara?

PITANJE: Sklopio sam predugovor o prodaji kuće kao prodavatelj. Predugovorom sam se obvezao sklopiti konačni ugovor nakon što se okonča postupak legalizacije kuće. U međuvremenu se pojavio novi kupac za kuću, koji ne postavlja uvjet uspješne legalizacije, a uz to mi nudi znatno povoljniju cijenu. Kako predugovor nije konačan ugovor, mogu li zanemariti već sklopljeni predugovor, te sklopiti konačan ugovor sa drugim kupcem? (H.R., Pula)

ODGOVOR: Predugovor sadrži sve elemente i značaj konačnog ugovora, samo što je sklapanje konačnog ugovora odgođeno do ispunjenja nekog uvjeta, a to je u Vašem slučaju legalizacija predmeta kupoprodaje. Stoga, odustajanje od predugovora može uroditi neugodnim posljedicama za Vas. Na primjer, ukoliko ste primili kaparu, morat ćete vratiti dvostruki iznos. Uz to kupac iz predugovora može tražiti naknadu štete koju ju je pretrpio, a da i ne spominjemo da Vas može tužiti i tražiti da sudska odluka zamijeni konačni ugovor o kupoprodaji.

Prekinite sami zastaru!

PITANJE: Prije šest godina sklopio sam sa rođakom pisani Ugovor o zajmu na veći novčani iznos. Ugovor je ovjeren kod javnog bilježnika, a zajmoprimac se obvezao da će u roku od pet godina vratiti ukupan iznos zajma. Nažalost, vrijeme vraćanja zajma je isteklo, a veći dio zajma je ostao neisplaćen. Rodak mi je povremeno vraćao dio po dio zajma, a kako je od dana sklapanja ugovora o zajmu već prošlo šest godina, prilično sam zabrinut za mogućnost da nastupi zastara mog potraživanja po osnovi zajma. Je li to moguće? (J.I., Bjelovar)

ODGOVOR: Iz postavljenog upita proizlazi da je zajmoprimac, premda to nije ugovorom predviđeno, tražio zajam u ratama. Ukoliko imate pisane potvrde o vraćanju dijela duga u ratama, pogotovo ako je pojedine rate plaćao nakon isteka roka od 5 godina, čuvajte tu potvrdu, jer ista znači priznanje duga koje prekida zastaru. U svakom slučaju predložite rođaku sklapanje sporazuma o produljenju roka otplate, jer će taj dokument biti siguran dokaz o postojanju i priznanje duga, što prekida zastaru potraživanja.

Što kad je legalizacija odbijena?

PITANJE: Prošlo je dosta vremena od kada sam u roku predviđenim zakonom, predao zahtjev za legalizaciju bespravno sagrađenog objekta. Kako usprkos proteku vremena nisam dobio nikakvu obavijest o sudbini moga zahtjeva, sve više brinem za pozitivno rješenje moga zahtjeva. Ako je rješenje negativno, mogu li se žaliti i kome? (P.R., Split)

ODGOVOR: Ne trebate biti previše zabrinuti jer prema raspoloživim podacima u Hrvatskoj je podneseno više od 800.000 zahtjeva za legalizaciju, te je potrebno više vremena da se svi zahtjevi riješe.

Ukoliko Vaš zahtjev ne sadrži sve tražene podatke ili dokumente, nadležno tijelo će od Vas zatražiti da u određenom roku dopunite zahtjev, odnosno da dopunite potrebnu dokumentaciju. S obzirom da to od Vas do sada nije traženo, Vaš zahtjev još nije rješavan ili je sve u redu. Ako i kada dobijete rješenje kojim se utvrđuje da ne ispunjavate uvjete za legalizaciju, imate pravo podnijeti žalbu u roku navedenom u rješenju Ministarstvu graditeljstva. U slučaju da Ministarstvo graditeljstva odbije Vašu žalbu, moći ćete pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana računajući od dana primitka rješenja Ministarstva graditeljstva.

Nećak nas hoće kremirati

PITANJE: Na nagovor nećaka moj suprug i ja sklopili smo s njim darovni ugovor za skupu grobnicu na Mirogoju. Nećak se ugovorom obvezao da će ukop mog supruga i mene omogućiti u darovanoj grobnici. Na žalost, nije nam palo na pamet da bismo ugovorom trebali precizirati o kakvom je ukupu riječ. Nećak nam je nedavno rekao da će nas kremirati zbog toga da bi bilo više prostora u inače velikoj grobnici. Ogorčeni smo jer je kremiranje protiv naših uvjerenja i želja. Ima li načina da se to spriječi? (M. i J.R., Zagreb)

ODGOVOR: Nažalost, propustili ste u Ugovor staviti odredbu vezanu za vrstu ukopa koja Vama odgovara. Ovako Vaš nećak kao nositelj prava korištenja grobnog mjesta, sam odlučuje o vrsti ukopa. Predlažem Vam da provjerite da li je Vaš nećak već prije bio nositelj prava korištenja grobnog mjesta, jer prema zakonu o grobljima nitko ne može biti nositelj prava korištenja grobnog mjesta za više grobnih mjesta. Takav podatak doveo bi u pitanje legalitet prava korištenja grobnog mjesta u grobnici koju ste mu darovali.

Jesam li se spasila?

PITANJE: Nakon što sam izgubila spor za vlasništvo stana u kojem živim, protiv mene je pokrenut ovršni postupak jer sam odbila stan predati ovrhovoditelju. Protiv ovrhe sam poduzimala sva pravna sredstva, od prigovora do žalbe, kupujući vrijeme i time odgađajući iseljenje. Ovrha se zbog toga odužila, pa se nadam da je ovrha pala u zastaru, jer od njenog početka pa do danas je već prošlo osam godina. Da li sam u pravu što se tiče zastare? Koliko znam opći zastarni rok iznosi 5 godina? (J.K., Zagreb)

ODGOVOR: Nažalost po Vas niste u pravu što se tiče nastupa zastare ovrhe, i to iz dva razloga. Prvi je to što se ovrha koja se vodi protiv Vas temelji na pravomoćnoj sudskoj odluci, a zastara u tom slučaju nastupa u roku od 10 godina računajući od dana pravomoćnosti sudske odluke. Drugi razlog je u tome što pokrenuta ovrha prekida zastaru danom podnošenja prijedloga za ovrhu, pa koliko god ovršni postupak traje, ne možete se pozivati na zastaru. Žao nam je što ćete morati iseliti, osim ako ne postignete naknadni dogovor s vlasnikom.

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovanje
za članove
Sindikata
umirovljenika

01/46 55 111/244

ZORICA MUŽEK

PREDSJEDNICA PODRUŽNICE SUH-A DONJA LOMNICA

Kad bih mogla sanjati, ne bi bilo siromašnih umirovljenika

“

Kad bih mogla sanjati, ne bi bilo siromašnih umirovljenika. Kad bih mogla pitati zlatnu ribicu makar jednu želju, zaželjela bih da imamo više novaca kako bismo mogli češće organizirati izlete diljem Hrvatske, ali i pomagati najpotrebnijima

”

Dvadeset godina Sindikat umirovljenika je u mjestu nadomak Velike Gorice glavni zastupnik interesa umirovljenika i starijih osoba. Naime, skoro deset posto stanovnika Donje Lomnice su članovi SUH-a. Koliko je to od ukupnog broja umirovljenika?

Energična povjerenica SUH-a u Donjoj Lomnici Zorica Mužek spremno odgovara: „U našem mjestu ima oko 1.800 stanovnika, a od toga je 400 penzića. Među njima, čak je 160 naših članova, pa možemo biti ponosni s tim postotkom pokrivenosti. Tako smo doista glavni predstavnici umirovljenika na ovoj lokaciji, jer postoji još samo jedna mala grupa umirovljenika okupljena pri Matici.“

U zborniku koji je SUH tiskao 2002. godine u povodu 20. obljetnice osnutka, Jurica Ivanković, osnivač i prvi predsjednik, spominje tu podružnicu među prvima. Podružnica je osnovana 11. ožujka 1995., pa je tako ove godine i ona proslavila 20. obljetnicu. Zoricu pitamo: Kad ste se vi aktivirali?

„Ove godine smo proslavili 20. obljetnicu Podružnice, okupili smo se na skupštini 26. travnja i, kao prvo, odali počast osnivačima Podružnice i to Stanki Smolković, Barici Katulić, Juraju Kovačiću i drugima, jer su svi oni, i brojni drugi, upisali svoj volonterski rad i postignuća u postojanje naše Podružnice.“ - hvali Zorica prethodnike.

U rad SUH-a se uključila 2000. godine te je izabrana za tajnicu, a do tada je radila u bolnici u zagrebačkoj Dubravi kao pravna referentica. Je li bila sindikalna aktivistica?

„Nisam imala nekog iskustva u sindikalnom radu onako kako je to u „normalnim“ firmama. Naime, to je bila Vojna bolnica pa su i aktivnosti sindikata bile ograničene. Ja jesam i tada bila aktivna, jer mi je normalno da se svaki čovjek mora uključiti u borbu za svoja prava i za pomoć drugima. Za mene je ovo drugo čak i od većeg značenja za moje aktiviranje. Kad sam otišla u mirovinu, odlučila sam preseliti u Donju Lomnicu zato jer sam se zaželjela života u prirodi i u neposrednijoj blizini susjeda i svega onoga za što je čovjek u gradu zakinut. Ujedno sam time uspjela i sinu riješiti stambeni problem.“ - o korisnim stranama svoje odluke priča Zorica.

„Još 2002. godine sam izabrana za predsjednicu Podružnice SUH-a Donja Lomnica i sada to radim već 13 godina. Članica sam i Županijskog odbora SUH-a Zagrebačke županije. U Lomnici imamo vrlo prijateljski odnos s lokalnom zajednicom i ostalim organizacijama, kao i sa zdravstvenom službom i socijalnim radnikom. Dobili smo svoju prostoriju od petnaestak četvornih metara, a posebno koristimo i zajedničku dvoranu za sastan-

ke. Sastajemo se barem jednom mjesečno ili prema potrebi, ali zainteresirani mogu i češće provoditi razne aktivnosti u našem prostoru.“ - dodaje.

Lomnički SUH-ovci prave su luralice. Često, najmanje četiri puta godišnje idu na izlete i to su uvijek tzv. zdrave destinacije, more ili toplice, a dva puta godišnje odlaze na hodočašća: lipanj je rezerviran za Trsat, a rujan za izlet u Mariju Bistricu. Članovi vole i godišnja okupljanja i proslave, kao npr. za novogodišnje blagdane kad se nađu u lomničkom društvenom domu, a obilježavaju i Dan žena i neke druge prigode. Ove godine su se članice za Dan žena uputile na proslavu u Kloštar Podravski. „Bilo je nezaboravno, svugdje smo bili, pjevali, plesali i sjajno se proveli.“ - dodaje.

Članovi dva puta godišnje dolaze na besplatno mjerene šećera u krvi i tlaka. Bolesne i nepokretne članove oni zdraviji redovno posjećuju, te daruju prema potrebi uz tradicionalne pakete za Uskrs i Božić.

„Suradujemo i sa puno podružnica SUH-a u našem okruženju, ali i drugim udrugama. Tako, primjerice s Udrugom za prevenciju raka dojke imamo uhodane preventivne mamografije ili ultrazvučne preglede dva puta godišnje, a imamo organiziran i pregled gustoće kostiju. Ako tko u mjestu slavi ili organizira neku akciju, ne zaboravi pozvati penzionere, koji se uvijek odazovu i na humanitarne aktivnosti i akcije. U rad kulturno-umjetničkog društva „Nova zora“ uključeno je barem petnaestak naših članova...“ - neumorno priča Zorica.

„Kad bih mogla sanjati, ne bi bilo siromašnih umirovljenika. Kad bih mogla pitati zlatnu ribicu makar jednu želju, zaželjela bih da imamo više novaca kako bismo mogli češće organizirati izlete diljem Hrvatske, ali i pomagati najpotrebnijima. Ne mogu reći da u mjestu gdje svatko ima svoj vrt ili okućnicu ima baš gladnih, ali ih sve više ljudi s malim mirovinama teško može podmiriti troškove režija.“

Uvijek kažem našim članovima: sjetite se povrata duga, povećali smo oporezivi dio mirovine, vratili pravo produljenja vozačkih dozvola bez plaćanja zdravstvenog pregleda... Uvijek ima nekih novih inicijativa kojima se SUH na svim razinama bori za dostojanstvo i prava starijih, a u mnogo takvih inicijativa vidimo stanovite pomake ili čak i ostvarimo puni uspjeh.

Ima još puno stvari iz naših programa SUH-a koje nismo ostvarili. Na primjer, nije ukinut zdravstveni doprinos na mirovine; kad dobijete obiteljsku mirovinu, gubite pravo na svoju vlastitu, već dvije godine nema usklađivanja mirovina...

Sanjam i sanjat ću kako će doći dan kad će sve biti bolje.“